

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14
Pe o lună . 2-40

Nr. de Duminică
Pe un an . 5 Cor.
Pentru România și
America . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mania și strălătațe pe
un an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deak Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mănumita publice și Loc de
schia costă fiecare sîr 20 fl.
Manuscripte nu se lua
poiază.
Telefon pentru oraș și
nomizat 502.

Diplomații noștri.

Fără glumă! Ni-se pare absurd că, vorbindu-se de eventualitatea unei schimbări a stărilor politice dela noi în bine, noi nu am avea materialul necesar de bărbați politici destul de bine pregătiți, pentru a ocupa toate demnitățile posibile în ierarhia statului. Să avem iertare. Noi credem tot mai contrariu; ne cunoaștem oamenii și știm cu siguranță, că dacă o fi și o fi, cum se spune și cum se așteaptă, atunci nu unul ci câte doi sau trei se vor putea găsi pentru aceeași demnitate. Lac să fie, că broaște se adună ele!

Deductia asta o facem între altele și din împrejurarea, că, în ultimul timp, specia de statoși sau de diplomați la noi a crescut în mod incomensurabil. Oamenii cari discută cu multă abilitate și după codul perfectului diplomat european, cari din constelația puterilor, din importanța evenimentelor, sau din preținse șoapte dela vre-o persoană sus-pusă își torc firul combinațiilor subtile, sau înmulțit, de nu mai încapi de dânsii.

Adevărat că ei vorbesc numai în tonul abilitic, vecinic numai cu aluzii în doi peri și vecinic cu frazeologie înaltă și au totdeauna aerul, că știu ce se petrece în sinul Alianței-triple, cunosc opiniile moștenitorului coroanei cel puțin și au un informator de încredere în cabinetul din Budapesta. Dar noi îi credem pe cuvânt, îi privim cu admirație, când ne expun în mod misterios

înaltele lor puncte de vedere și multele lor planuri, prin cari ne lasă să privim ca printr'o sătă.

Dacă n'am avea decât motivul aces'a și totuș ar trebui să ne grăbim cât mai mult ca să ne înfigem odată, cum se cuvine, în budgetul statului și să creăm locurile necesare de activitate pentru diplomații noștri.

Ați văzut finețele homericele tratative în jurul păcii ale unora din fruntașii noștri? Par'că am face politică înaltă de veacuri încoace, atâta iscusință s'a manifestat din partea noastră. Ce bine se simt unii în cabinetul ministrului și câtă siguranță au ei în mînuirea soartei popoarelor. Politica, evident, când o înțelegi bine, se resumă la ideia simplă: dă-mi ca să-ți dau! Și iată-i la învoială. Pare-că ar fi vorbă de o moșie a lor!

Curioase fapte diplomații aceștia. Cuvântul lor ei îl dau tot în numele poporului. Faptele lor se răsfrâng tot asupra poporului. Cuvântul lor are totdeauna gravitatea aceea excepțională a omului cu răspundere și totuș, când te gîndești, cuvântul e rostit numai în numele lor căci dreptul de a se pronunța dibacii noștri diplomați nu-l au dela popor.

Cine, de pildă, i-a dat deputatului de Ceica mandatul ca să parlez pentru Români cu Tisza și cu credincioșii săi? Mandatul îi l-a dat guvernul și asta îl pune

pe diplomatul român într'o lumină foarte curioasă. Cine i-a însărcinat pe eminentii noștri diplomați externi Slavici și Brote, cei cu specială vocațiune pentru controlarea concertului european, de a se amesteca în treburile noastre și a da cu nasul prin cabinetul lui Khuen Héderváry, când li-se părea că e vorba pe împărțeală? N'avem cunoștință! Și nici nu ne închipuim că s'a făcut în urma unor înalte interese de stat, ci exclusiv în urma intereselor de ordin foarte personal. Oamenii bogați și cu înalta autoritate morală și politică sînt gata totdeauna de sacrificii. Ce-l costă pe dl Brote să cedeze Transilvania? E, ca și când ai zice că dl Brote cedează Creta pe seama Grecilor!

Ba nu zău: nu vi-se pare că toți diplomații aștia profunzi și geniali sînt, după toate cele văzute și nevăzute, un lux pentru noi? Ne costă atât de mult întreținerea lor în rolurile de sfinți ai neamului și ne costă și mai mult enormele perturbări ce ni-le produc subțirile lor operațiuni de după culisele străvezii. Și ne supără în special prejudiciile ce ni-le aduc și decepțiile ce ni-le procură prin calculele lor, cari miroasă a tot ce vrei — afară de diplomație.

Ne vine să ne completăm rugăciunea obișnuită cu cuvintele: Ferește-ne, Doamne, de diplomații noștri, că de Unguri ne-om feri noi!

Un câne.

— Schiță de Maria Ebner-Eschenbach. —

Trad. de Horia P.-Petrescu.

(Urmare și fine).

În seara zilei aceleia ferice se duseră amănând în crășmă. Vânătorul jucă taroc cu medicul și cu administratorul, Crambambuli sta lungit după stăpânul său, în colțul odăii. Câte odată se uita stăpânul după el și cănele, deși se părea să doarme adânc, începea îndată să bată pardoala cu coada, ca și când ar anunța; Prezent! În când Hopp își uita de sine de bucurie și în cântecul: »Și ce-mi face Crambambuli?«, ca un cântec de triumf, se ridica cănele plin de demnitate și respect și ochii lui curați răsundeau:

El merge bine.

Pe timpul acesta își făcea mendrele, nu numai în pădurile contelui, ci în întreaga împrejurime, o bandă de braconieri, cu o îndrăzneală nebună. Conducătorul bandei se zicea că este o persoană decăzută. Tăietorii de lemne îl ziceau »Galbenul« și-l întâlneau în câte o speluncă veșnică de tăcătoare, la rachiul lui, așa-l ziceau și țigărilii, cari l-au fost pe urme, ici și colea, dar nu au putut pune mîna pe el și și pîndarii, cari au avut priza neprecopșii din fiecare sat.

Era poate cea mai obraznică ființă, care a dat viața de lucru unui vânător. Trebuie să fi fost

și el cândva vânător, căci altfel n'ar fi putut spiona cu atîta siguranță sălbăticiunea și n'ar fi putut să încunjure cu atîta îndemănare ori-ce cursă care i se punea.

Pagubele în vînat și în pomi ajunseseră foarte mari și personajul forestier era în cea mai mare turburare. Se întâmpla adeseori, ca bieții oameni, cari erau prinși la căte o călcare a rîndușilor de pădurărit, erau siliți să îndure o pedeapsă mult mai aspră, decât ar fi avut-o într'alte timpuri — ba primeau pedepse, cari nu le meritau aproape de loc. Domnea o îndărăire în toate localitățile. Forestierul suprem, împotriva căruia se îndrepta ura cu seama, primea înștînțări ca să se păzească, scrise cu multă bunăvoință. Se zicea, că braconierii s'au prins cu jurământ, să-și la o răzbunare exemplară la primul prilej dela dînsul. El, un om rezoluț și îndrăzneț, nu dăde atenție vorbărilor și se îngriji, ca să se răspîndească și mai mult vestea, cum a poruncit tuturor subalternilor săi severitatea cea mai crudă și cum își la el toată răspunderea pentru toate urmările rele, ce ar putea veni de-aici. Forestierul suprem aducea aminte mai cu seamă vînatului Hopp ducerea în îndeplinire cât mai strictă a ofiului său și l'imputa lipsa tăriei, la ceea ce bătrînul, firește, că răspîndea cu un surîs. Crambambuli însă, care scîlpea cu ochii, la astfel de prilejuri, de sus până jos, căsca tare și disprețuitor. Forestierul suprem era doară fiul neuitatului vînat, în slujba căruia învățase Hopp meseria vînatului, și Hopp îl învățase pe fiul acesta, ca copil mic, elementele meseriei. Năcazul, care l-a avut odinioară cu dînsul, îl ținea încă și astăzi de o bucurie, era mîndru pe ucenicul său

și-l iubea pe lângă toată purtarea lui severă, de care era el părtaş, întocmai ca ori care altul.

Într'o dimineață de lunie îl găsi iarăși la o execuție.

Era în cercul teilor, unde se sfârșea parcul domnesc, care se mărginea cu »pădurea contelui« și în apropierea culturilor, pe cari le-ar fi subminat cu praf de pușcă, de ar fi fost după pofta lui, forestierul suprem. Teii se aflau tocmai în floarea lor și tocmai de florile astea se apucaseră o duzină de băiețași.

S-au suit ca niște pisici sălbatice pe crăcile pomilor minunași, au rupt crengile toate, câte le putuseră ajunge și le-au aruncat la pămînt. Două femei adunară repede crengile și le îndesară în coșurile umplute deja cu mai mult de jumătate din prada furată, care miroasă atât de frumos. Forestierul turba de mânie. A poruncit și a lăsat să i scuture pe băieți făcî de milă de pe pomi, oricare ar fi fost înălțimea dela care cădeau jos. Pe când se tă-au pe lângă picioarele lui scheunîndu-se și strigînd de durere, unul cu fața lovită, altul cu brațul scos din umăr, al treilea cu piciorul rupt, le învineți el singur pe cele două femei. Într'una din ele recunoscu Hopp cu o groază tainică pe femeia ușuratică, de care spusese gura lumii că este iubita »Galbenului«. Când au fost luate drept zălog coșurile și cărpele femeilor, precum și pălăriile copiilor, iar Hopp a primit porunca să-i cheme înaintea judecării, n'a putut Hopp să se scape de o prevestire rea.

Porunca, pe care l-a strigat-o forestierul atunci, sălbatic ca un drac din lăd, întocmai ca el încunjurat de păcătoși, cari se valetă muncii,

Nu va fi amnestierea generală. Ziarele trecute am publicat și noi, pe baza unei telegrame a biroului de corespondență din Viena, știrea că la 18 August, când Majestatea Sa împlinește 80 de ani, se va publica o amnestie generală.

Față cu această știre a corespondenței din Viena, »Keleti Ertesitő« din Budapesta publică următoarea rectificare:

»Pe baza unor informațiuni câștigate din loc competent, putem declara că știrea unor ziare, că o mare parte a condamnațiilor politici vor fi amnistiați, este exagerată. Și de astădată se vor face numai grațierile obișnuite la aniversările din trecut ale Majestății Sale și astfel vor urma amnestieri numai în câteva cazuri mai puțin însemnate«.

Iarăș la pândă. »Drapelul« din Lugoj publică în numărul său de Sîmbătă un articol de fond în care se ocupă cu articolul publicat de dl Eugen Brote în »Telegraful Român«, Organul dela Lugoj sfîrșește și acest articol cu lozinca sa — compromisă: »Să stăm la pîndă«.

»Drapelul« revine în acest articol și asupra articolelor sale publicate înainte și scrie:

»La timpul său, semnând noi atacurile clandestine ale dlui Brote, plasate în coloanele »Tribunei« din Arad, am încheiat articolul cu vorbele că »vom sta la pîndă«. Pe acea vreme se supărase rău »Tribuna« pentru aceste cuvinte ale noastre, în cari semnalam »nexusul causal« între atacurile lui Brote și guvernamentalizarea părintelui Mangra, încît dornică a se certa cu noi, neconținut ne-a frecat aceste cuvinte sub nas.

Așa se vede că colegii tineri dela »Tribuna« nu înțelegeau atunci rostul scriselor dlui Brote. Acum au prilej bogat etc«.

Așa se pare că... veteranii dela Lugoj nu-și mai aduc aminte de ceace au scris înainte. Nu-și mai aduc aminte că au crezut că e datoria lor să stea la pîndă împotriva ziarului nostru; nu-și aduc aminte că ziarul nostru a făcut în toate chestiile politice declarații categorice; nu-și aduc aminte că l-au combătut pe părintele Mangra cu cea mai necruțătoare energie și, înainte de toate, nu-și aduc aminte că ar fi fost datoria lor să înregistreze declarațiile ziarului nostru, pe care l-au bănuț pe nedreptul.

»Tribuna« a fost și acum cel dintîi ziar care a combătut articolul dlui Brote și... veteranii dela Lugoj, cu toate aceste, nu vreau să ia act despre atitudinea ziarului nostru, ci-și încheie articolul din nou cu lozinca compromisă.

Se pare că »veteranii« dela Lugoj și-au pus de gînd să ne dovediască nouă »tinerilor colegi dela Tribuna«, că nu sînt nici ei... veterani, ci invalizi!

Ce privește ademenitoare!... »Invalizii la pîndă«!

Socialiștii despre »împăcare«. Pentru deplinătatea ansamblului, dăm și glasul ziarului socialist »Népszava«, ca astfel să nu ne scape nici o notă din concertul straniu ce a stîrmit discursul contelui Tisza: Ani de-arîndul — scrie Népszava — politica nobilimii maghiare a speriat burghezimea și poporul cu stafide chestiunilor de drept public și cu stafia primejdiei naționalităților. Inzorzonându-le și exagerându-le, a reușit să abată atenția dela politica ce-și validitează neîndurată interesele de clasă. N'au remediat mizeriile sociale și economice pe motivul, — și au refuzat orice drepturi democratice supt pretextul că ori din pricina Vieni și a camarilei ori din pricina naționalităților aici nu se poate face nimic. Pe vremea luptelor și-a stăpînirii coaliției chestiunea de naționalitate a ajuns pe planul al doilea și politica domnească se făcea toată în semnul chestiunilor de drept constituțional. Căzînd coaliția, a dat faliment și politica de drept constituțional.

Văzînd această, contele Tisza, a scos la suprafață numai decît iarăși primejdia naționalităților și acum politicianii boieri se agață rînd pe rînd în undița aruncată de el. Vezi bine, nici de o soluție a chestiunii de naționalitate nu poate fi vorba pînă nu se va fi dărîmat întîi stăpînirea de clasă, ungurească, întocmai cum incapabilă era organizația de azi a stăpînirii de clasă și pentru rezolvirea de drept constituțional. Scormonirea chestiunii de naționalitate nu e decît o apucătură de tactică pentru a abate atenția dela chestiunea reformei electorale. Că Francisc Kossuth se lasă sedus de tactică asta și scrie despre ea articole, nu ne uimește. Că însă și baronul Bánffy, care în vremea din urmă s'a declarat aderent al votului universal, egal, secret și chiar luptă pentru el, se dă de asemenea prins în cursă întînsă de contele Tisza: împrejurarea asta e mai semnificativă.

Alegerea dela Vârșeț. Azi dimineața la orele 9 a început alegerea de deputat în cercul electoral al Vârșețului. Alegerea decurge în ordine.

Sînt doi candidați, germanul naționalist Rudolf Heegn și guvernamentalul Karátson, secretar de stat.

La orele 12 primiseră.

Karátson 410 vo uri.

Heegn 330 voturi.

Turneul bărbaților de stat turc. Din Marienbad se anunță: Aseară a sosit aici marele vizir Pașa Hakki. Marele vizir a avut o consfătuire intimă cu ministrul de externe austro-ungar, contele Aehrenthal, vreme de o oră și jumătate. Contele Aehrenthal a dat în onoarea distinsului său oaspe un dejun, la care au fost invitați șeful districtual, principele de Leichtenstein, secretarul legațiunii austro-ungare din Constantinopol, contele Defour Wa'derobe, secretarul ministerial cavalerul de Frankenstein, ministrul de culte și instrucțiune ungar, contele Ioan Zichy, contele Deym, contele Pallavicini și primarul Reiniger.

De altă parte, o telegramă din Berlin anunță, că ministrul de finanțe turc Djavid Bey a plecat de acolo, ieri după amiază, cu trenul de Marienbad, în societatea ambasadorului turc din Berlin.

Cei doi bărbați de stat turci se vor întîlni deci în Marienbad. În lumea diplomatică se urmărește cu viu interes călătoria celor doi bărbați de stat turci, atribuindu-i-se o mare însemnătate diplomatică, — bine înțeles, în legătură cu conflictele turco-grec.

Vești din Bucovina.

Mișcarea la sate: Schiță a duor decenii. — Concluzii.

Stroiești, 11 August 1910.

Pe cînd cel de-al 19-lea veac își trăia ultimul deceniu, ca să între apoi în șirul vremilor istorice, formînd un adevărat mozaic de evenimente pentru lumea întregă și multe și unele glorioase și pentru România, iar altele dureroase, dar înălțătoare pentru Românii din Ardeal, acest veac nu ne oferise nouă nimic însemnat, doar ocazia de-a pierde jumătate din țara noastră. Totuși n'a voit să ne lese nedumiriți. Cu mîna gîrbovită ne-a aprins dorul de viață, voința de-a nu muri fără conștiință. Firește, n'a știut străbunul, că înmele noastre sînt prea slabe și mîna-i tremurătoare.

porunca aceasta a fost ultima, care a dat o forestierul în viața sa. O săptămîna după asta l-a găsit Hopp tot în preajma teilor, dar — mort.

Se putea vedea din felul cum zăcea mortul, că a fost tîrîțat aici peste mocirle și petriș, ca să poată fi întîns aici ca pe năsalie. Forestierul zăcea pe ramuri tăiate, fruntea o avea încrunțată de o coroană stufoasă de flori de tel, împrejurul pieptului avea tot o astfel de coroană. Pălăria se afla lângă el, plină de flori de tel. Omorătorul i-a lăsat și lașca de vînat, numai patroanele i le a scos și în locul lor l-a pus flori de tel. Pușca frumoasă a forestierului lipsea și era înlocuită cu una ruginită ca vai de ea. Cînd au găsit glonțul, care l-a pricinuit moartea, în pieptul celui omorât a ieșit la iveală, că se potrivește tocmai în țeava puștii aștela, care i-a fost atîrnată în bătaie de joc forestierului pe spate. Hopp stete mut de groază în apropierea cadavrului mutilat. N'ar fi fost în stare nici chiar să miște din deget și creierul îl era ca lovit de gută; se uita numai lung, se uita și nu se gîndi la început la nimica, și abia după un răstimp ajunse să bage ceva de samă, punîndu și întrebarea:

— Ce are cănele!

Crambambull mirosi pe acest mort, alergă ca nebun jur împrejurul lui, cu botul la pămînt. Odată se chelălă; altădată dă un țipet ascuțit de bucu-

rie, sare de câteva ori, latră, și ca cînd s'ar trezi într'însul o amintire moață de mult...

— »Aici, strigă Hopp, vino aici!« Și Crambambull ascultă, se uită însă la stăpînul său în turburarea ce a mai mare și-i zice — cum obiceiul să zică vîntătorul: »Rogu te, nu vezi tu? Nu miroși?... Dragul meu stăpîn, uite! miroasă! Stăpîne dragă, vino! Vino 'ncoace!...« și dă cu botul de genunchele vîntătorului și se țrește ulturnu-se des înapoi, ca și cînd l'ar întrea: »Imi urmezi?« se țrește înapoi la cel mort și începe să ridice pușca cea grea și să o țrească și să o prindă cu gura, cu scopul vădit, să o aporțeze.

Pe vîntător îl furnică prin spate și se ridică fel de fel de presupunerii la cunoștință. Fiîndcă nu e obiceiul lui însă să i bată capul, ba nici că i-se cade, să pună pledeci autorităților, ci, mai mult, are datorința să nu se atîngă de mortul găsit, ci să-și vadă de drum — în cazul acesta, să meargă la judecată — face, ce este de datoria lui.

Dupăce a fost și dupăce a îndeplînit toate formalitățile, cari le pretinde legea la astfel de catastrofe, pierzîndu și o zi întreagă și chiar o parte din noapte, la Hopp, înainte de a se duce la culcare, pe căne la întrebări.

»Cănele meu«, îl zice el, »acum s'a apucat jandarmeria se caute, acum nu se mai sfîrșesc cer-

cetările. Să nu lăsăm noi altora să curețe de pe față pămîntului pe ticălosul, care a împușcat pe forestierul nostru? — Cănele meu cunoaște pe ticălosul vagabond, îl cunoaște, da, da. Da asta nu trebuie să o știe nimeni, asta n'am spus o la judecată... Eu? Hehe!... Eu să-mi aduc cănele în povestea asta?... Asta mi-ar mai trebui!« Se apleacă peste Crambambull, care stă între genunchii lui întredeschși, își apăsă obrazul de capul animalului și primi mîngăierile lui multămitoare. Făcînd acestea murmura: »Și ce-mi face Crambambull?« pînă s'a înstăpînit asupra lui somnul.

Psihologii au încercat să explice tendința secretă, care mîna pe unii omorîtori la fața locului, unde au săvîrșit crima. Hopp nu știa nimic de studiile acestea învățate, cu toate acestea umbla fără odihnă cu cănele său în apropierea teilor. În z'ua a zecea după moartea forestierului a început să se gîndească pentru prima dată la altceva, decît la răzbunare și s'a ocupat în »pădurea contelui« cu însemnarea pomilor, cari aveau să fie scutiți la viitoarea tăiere a pădurii.

Cum a sfîrșit cu lucrul său, își atîrnă flinta pe umăr din nou și apucă pe drumul cel mai scurt, de-a latul pădurii, spre culturile din apropierea teilor. În clipita, cînd vrea să pășească pe cărare, care ține de-a lungul gardului de fag, i-se

Pentru cumpărare

pălării pentru copii și domni

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENCZ

Weismayr Ferencz

Timișoara, centru, strada Hunyadi.

orișice caz acele zile au fost frumoase. Căci se ridică pieptul și te simți fericit, când auzi vorbindu-se despre timpuri de eroism. În fanfara largă și dornică de-a prinde astfel de icoane se spus de dragi vezi mișcându-se fețe tremurătoare, și, de nu le cunoști, le simțești isvorite în lumină, mișcările lor te supui ca un copil, ce are altă voință decât de-a asculta. Și atunci te reglă puterea fascinatoare, ce o are trecutul asupra inimilor noastre.

A fost o luptă frumoasă. Inșirați în jurul steagului treicolor pentru noi nu exista alta decât acest steag și dușmanii lui neîmpăcați Bourguignon și Rottenburg. A! Când au strigat sutele de preoți și de învățători, că treicolorul e viața noastră, și viața noastră n'au dreptul s-o leie, când îl înălțau pe case românești să strălucească departe în razele de soare, steagul românesc pe stământul românesc, trăia atâta însuflețire în țara aceasta, că azi rămâi nedumărit. E posibilă atâta viață și atâtea inimi înstrălnate?

În acele vremi de învlere studenții au pornit o mișcare chemând și țărani la viață, și calea vieții ar fi fost bună, dacă nu era prea departe de inima țaranului. Cabinetele de lectură înteziale prin diferite sate nu puteau oferi poporului aproape nimic. Obicnuit cu distracții de natură, unde jocul și băutura aveau primul loc, cele câteva cărți și gazete li-se părea sarbăd, nefiresc. Afară de aceea, câți puteau citi și câți aveau bunăvoința să citească? Domnii se țineau departe. Se întâlniau odată în an la așa numite baluri, petreceri populare, un lucru atât de exotic în concepția țaranului, că nici astăzi nu îți poate vorbi despre astfel de baluri fără să zîmbească.

Și e remarcabil, că după acea epocă de naționalism puternic și însuflețire — cel puțin între intelectuali — s'au slăns repede, repede toate. Cabinetele au fost lăsate în părăsire, conducătorii se desbinară în partide, apoi acea dezasturoasă sfâșiere a satelor și discreditare reciprocă — în fine a fost unirea politică a Românilor, dar ranele nu se vor vindeca nici după aceste ani. Astfel, pe când se părea, că se stângăte pentru a nu mai învia, se întemeia un nou

fel de societăți sătești, Arcașiile, cărora însă li-se pune piedecă din multe părți.

Tot în această vreme, când țaranul nu e întrebat ce-l doare orice voiește, ci numai cu cine votează, când nime nu știe de dânsul, doar aceiași studenți cu reprezentanțele teatrale și petreceri populare și — sequestrii și executorii, în această vreme întemeiază Grigori Filimon băncile raifelsene. Admirabil în organizația lor și ar aduce mult folos, dar n'are cine le conduce. Și anume nu să calcule interesele și numărul părțășilor, ci pe lângă conștiință să-i fie dat și darul de-a explica țaranilor neînchipuitul rău, ce-i amenință din partea jidanilor, necesitatea de-a susține ei înșiși această întreprindere prin conștiinciositate și concurs. Sânt, cari n'au solvit interesele de zece ani și nime nu-i admoniază, capitalul crește și banca se descreditează înaintea poporului, căci el nu-și poate închipui o atât de rapidă suire. Astfel centrala își va fi având folosul ei, sătenii însă sânt toți în mâinile jidanilor. Dovadă monstruoasele procese de cămătărit din ultimii ani.

Au trecut două decenii și am ce cat să prindem atâtea clipe, cari să le putem numi ale noastre. Ne-a lăsat veacul al 19-lea să n'avem nimic decât momente de bucurie și multe desiluzii, ne a aflat cel de-al 20-lea cu totul despoiați, și atârnă dela noi cum ne va părăsi, — dacă nu-i vom preveni noi. Când vom înțelege, că străinii n'au ce căuta nici în comerț și industrie, nici în oficiile noastre, vom hotări ca mlădițile ce vin nici să nu se piardă în cosmopolitismul de până acuma nici să nu se înstrăineze de trupină rădăcându-se departe de popor, vom știe face din oamenii noștri meseriași, vom ști fi Români. Coborâți vă la popor, el vă ascultă. Și, dacă nu înțelege a asculta, aveți diferite mijloace pentru reușită. — Numai așa. N. I. R.

Prefect — discalificat.

Ieri s'a întrunit în Târgul Mureșului un juriu de onoare, supt președinția contelui Károly Gyula, pentru a judeca în chestiunea cavaleriească a prefectului comitatului Mureș Turda Erösdý Sándor. După o dezbaterie agitată, președintele

a publicat sentința juriului prin care prefectul Erösdý e declarat incapabil de a da sau cere satisfacție cavaleriească.

Pe noi nu ne interesează hotărrea aceasta a juriului; nu ne interesează nici chiar sentința de moarte socială adusă împotriva unui înalt funcționar, ci ne interesează înainte de toate antecedentele și fondul acestei chestiuni prin excelență politice, — care ilustrează din nou toată destrăbălarea de care e bătuit organismul vieții noastre administrative.

În comitatul Mureș-Turda luptă două partide ungurești: partidul coalționist de odinioară condus acum de fostul secretar de stat Désy și de fostul președinte al Camerei deputaților Gál Sándor; și partidul guvernamental în frunte cu actualul prefect Erösdý și baronul Kemény, vicepreședintele Camerei magnaților. Aceste două partide au dus unul împotriva celuilalt cea mai înverșunată luptă; o luptă aproape murdară, în care adversarii n'au fost cu nici o considerare la armele cu cari se luptă. Scandalurile sânt de mult la ordinea zilei în acest comitat. Supt coalțiile actualul prefect a fost suficient opoziției; pe atunci protonotar comitatens, n'a voit să se supună ordinilor guvernului și a fost suspendat de contele Andrássy; acum, Erösdý e prefect și guvernamental de atunci sânt în opoziție și omul lor, vice-comitele, nu vrea să se supună ordinilor guvernului și e suspendat de contele Khuen-Hédervá y.

Fiecare partid dispunea de o seamă de pretori, notari comitatensi și alți funcționari, împotriva cărora organele legale trebuiau să recurgă la forța branchială pentru a impune respectarea legii.

Coalționiștii de odinioară, în lupta lor împotriva prefectului Erösdý, neputând reuși cu alte arme, au deplasat acum chestia, au trecut pe terenul cavalerismului, l-au adus prefectului înjurii și i-au refuzat satisfacția cavaleriească.

Anarchia din comitatul Mureș Turda dovedește mai vădit decât ori câte articole lipsa urgentă a reformei administrative, pentru a se pune capăt tuturor destrăbălărilor la cari se dedeau slujbași comitatului.

Chestia prefectului Erösdý va mai avea însă continuare fiindcă martorii lui n'au voit să la la

are, că aude mișcându-se ceva în frunziș. Într-o zi după asta însă se răspândi o tăcere rădăcă, tăcere și neîntreruptă. Era aproape să creadă, că n'a fost nimica, de nu s'ar fi uitat cănele pe așa ochi. Stetea cu părul zburliț, cu capul întins înainte, cu coada ridicată și privea la o parte a gardului. Oho! se gândi Hopp, stai păzitosule, dacă îmi ești tu; se duse după un pom și ridică cocoșul ființei. Inima-i bătea nebună, respirația, și așa pe-a scurtă, era să-l părăsească, când de odată apare — minunea lui Dumnezeu, un gard — »Galbenul« pe cărare. De geanta lui de vânat atârnav doi iepuri tineri și pe umărul lui, de cureaua de iuht, pușca forestierului. Ar fi fost o plăcere să-l sbori pe ticălosul ăsta din ascunzătoarea sigură.

Dar nu împușcă vânătorul Hopp nici asupra celui de pe urmă ciofilingar, fără să-l fi făcut atent. Sare dintr-o săritură de după pom pe cărăre și strigă: Dă-te prins, păcătosule! Iar când braconierul își smolge drept răspuns pușca de pe umăr, vânătorul dă foc... Pe Dumnezeul meu, n'a fost bună împușcătura. Flinta trosnește în foc să pocrească. A stat răzimată de pom prea mult cu capsula pusă, în pădurea jilavă — și nu s'a loc.

Noapte bună de acum, își vede moartea cu ochii — gândurile astea-l străbat pe bătrân și în

acelaș timp își aruncă pălăria în iarbă... Nici altă n'are noroc, blăstămatul. A pierdut singura împușcătură, care o avea în pușcă și trage abea acum patroana din buzunar pentru ca să puște a doua oră...

— »Prinde-l!« strigă răgușit Hopp cânelui său: »Prinde-l«, dar de cealaltă parte îl cheamă în glas cu blândețe, cu iubire — un glas, vai atât de cunoscut pentru Crambambuli:

— »Aici, aici la mine! Aici, Crambambuli! Cănele însă... —

Ce s'a întâmplat acum s'a întâmplat mult mai repede, decât s'ar putea povesti.

Crambambuli își recunoscuse primul stăpân și a'ergă spre el, până la — mijlocul drumului. În momentul acesta fluieră Hopp și cănele se întoarce, »Galbenul« fluieră și el, și cănele se întoarce din nou și se sbate desnădăjduit într'aceiași depărtare dela vânător, ca și de braconier, cu dorul să alerge într-o parte și totodată împietrit lo ului.

În sfârșit a lăsat bietul animal lupta nefolositoare și jalnică, făcându-și un sfârșit îndoielilor, de cari era cuprins, dar fără a pune capăt chinului său. Lătrând, urlând, cu burta pe pământ, cu întreg trupul întins ca o coardă, cu capul ridicat, ca și când ar chema cerul drept mărturie

a durerii lui, se târă — spre stăpânul său cel dintâi.

La aceasta e apu al Hopp de o pofă nebună de sânge. A pus cu mâna tremurândă capsula cea nouă — și țintește cu o siguranță liniștită. Și »Galbenul« și a întins gura puștii spre el. Acum-a acum! Asta o știu amândoi prea bine, el, cari își poartă Sâmbetile, și țintesc atât de liniștit, ori și cât de tare s'ar sbuchuma el înăuntrul lor, ca niște vânători desemnați pe pânză.

Două gloanțe sboară. Acela al vânătorului în ținta apucată; acela al braconierului — în vânt. Vina e, că a tresărit, fiindcă a sărit cănele spre el voind să-l mângâie furtunos în momentul când a tras cocoșul »Bestie!« șueră el printre dinți, cade pe spate și nu se mai mișcă.

Cel, care l'a nimerit, se apropie încet. »Ai destul«, gândește el, »ar fi păcat de ori ce aiice pentru tine«. Totuși își așează fiinta la pământ și încarcă un glonte. Cănele stă drept înaintea lui, scoate limba afară, gâtăle scurt, tare și se uită la el. Iar când a sfârșit vânătorul și și a luat fiinta din nou la mână, vorbesc la oaltă ceva, ce n'ar fi putut auzi nici un martor de pe lume, ar fi putut să fie și unul viu, în locul celui mort.

Gulere și manșete mai frumos cură-

tește fabrica de spălat cu aburi —

„UNIO“

Kluj—Kolozsvár, Ferencz József-út 102.

— — — Telefon Nr. 395. — — —

Lucrările din provincă dacă trec peste 5 cor. le retrimite franco.

cunoștință hotărârea juriului, acuzând membri lui că ar fi procedat în mod abuziv și parțial.

Amănuntele sânt următoarele:

Membri juriului au fost din partea lui Erösdý: contele Teleki Samu și baronul Fejérváry Imre, iar din partea lui Désy și a contelui Bethlen István: Rohonzy Lőrincz și contele Bánffy Miklos. Președinte a fost contele Károly Gyula.

Juriul a avut să judece asupra alor 8 puncte, parte de natură politică, parte de natură personală. Dintre acuze 6 s'au dovedit ca neintemiate. În două, se zice, martorii au dovedit că Erösdý ar fi săvârșit lucruri incorigibile.

Mandatarul lui Erösdý declară însă că juriul a procedat unilateral și n'a admis contradicțiile marturilor citați de Erösdý și a adus sentința numai pe baza declarațiilor unor martori adversari personali ai prefectului.

Sentința de discalificare a produs o penibilă impresie în comitatul întreg. A făcut impresie penibilă mai ales faptul că juriul l-a discalificat pe motiv că înainte cu 12 ani ar fi împușcat pe teritor străin o căprioară, fără fi avut drept de vânat!

Eri s'au prezentat prefectului mai multe deputațiuni cari i-au exprimat încrederea lor neclintită.

Demisia lui Erösdý.

Din Budapesta se telegrafiază că prefectul Erösdý a sosit azi dimineață la Budapesta, pentru a solicita o audiție dela ministrul de Interne contele Khuen Héderváry și a i pune la dispoziție postul său.

Contele Khuen va sosi numai mâine la Budapesta. Dealtminteri a declarat, prin telefon, unui redactor ca l-s'a adus la cunoștință hotărârea juriului, dar până nu primește raportul lui Erösdý, nu se poate pronunța.

În cercurile politice de aici se crede că demisia lui Erösdý nu va fi primită.

Prieteni bucureșteni ai șovinistilor maghiari.

Supt titlul acestui ziarul »Seara« din București publică, la loc de frunte, un articol interesant din care reproducem părțile ce ne privesc și pe noi.

»Nici în Capitala țării noastre nu scăpăm de prietenii, șovinistilor maghiari. Budgetul statului

ungar este mare, toate naționalitățile nemăgihare îl umplă și numai șovinistii unguri îl consumă. An de an se cheltuesc milioane din partea guvernului dela Peste, pentru »informarea« străinătății despre situația din Ungaria, despre fericirea incomparabilă în care se răsfăță naționalitățile nemăgihare, blagoslovite cu toate libertățile câte pot să existe în largă lume.

Printre întreținutii clandestini ai guvernelor ungurești se numără de mult și obscurul ziar german dela noi, care își zice »Bukarester Tagblatt«. De când apare, acest ziar a făcut servicii interesante politicii oficiale austro-ungare și mai ales politicii ungurești. Firește, când l-s'a oferit prilejul, a primit și banii guvernelor noastre, tot pentru »informarea« străinătății, dar adesea și pentru intrigi politice interne. Nici nu se puteau refuza tocmai banii oficiali ai statului, de ospitalitatea căruia uzează și abuzează gazetarășii speculanți dela »Bukarester Tagblatt«, pe cari Germanii cinstiți grupăți în jurul ziarului »Rumänischer Lloyd«, îi detesta. Banii oficiali miroasă, cel mult a parfum diplomatic, iar întreprinzătorii dela »Bukarester Tagblatt« se prăpădesc după parale, dar se prăpădesc și după diplomație.

Astfel, într'un prim articol apărut de curând, ziarul cu pricina se năpustește asupra »Seret« și a »Minervei«, pe cuvânt că noi am primejdui »înalta politică« dela Budapesta, agitând în contra planul marețal »Impăcării româno-maghiare«. Chiar dacă nu sânt catolici, redactorășii dela »Bukarester Tagblatt« cunosc principiul Jeziților, că scopul sfințește mijloacele... Și cum scopul ziarului pretins german este să servească politica șovinistă a Maghiarilor orice fel de mijloace, cât de ticăloase îi sânt permise.

Toată lumea dela noi cunoaște serviciile pe cari »Bukarester Tagblatt« le face în contra cauzei naționale românești. Astă vară, când cu infamille din »Pester Lloyd«, despre subvențiile pe cari guvernele noastre le ar da Românilor de dincolo, tot un redactor dela »Bukarester Tagblatt« a inventat aceste minciuni.

În trecut, sânt numeroase atitudinile perfide ale acestui ziar clandestin față de interesele vitale ale statului și ale numelui nostru.

Acuma, aceiași oameni deochiați își permit să apere pe față, în România politica șovinistă Maghiarilor, și să dea sfaturi și să facă ironii pe socoteala partidelor noastre istorice...

Nu cred redactorășii dela »Bukarester Tagblatt« că prea se întrec cu îndrăzneala? Sau poate că șovinistii unguri, cari se laudă că ne ar fi dat ne-arcroti independența țării, i-au asigurat de protecția consulatelor, a căror competență privește tocmai afacerile... comerciale?..

Dar agenții străini dela »Bukarester Tagblatt« trebuie să știe, că opinia noastră publică, pe cari »Minerva« și »Seara« o servesc ca organe independente, este o pulere de neînvins în toate chestiunile naționale și nu va tolera la infinit intrigile și obrăznicile unor năimiți ai șovinistilor maghiari, pe pământul țării românești!

Cronică pedagogică.

»Părerii cu privire la planurile de învățământ oficial«.

— Cîteva reflexiuni. —

(Urmare și fine).

Expunerile următoare ale d-lui M. C. se referă la singuratecele obiecte de învățământ prinse în planul oficial combătând cu frumoase și temerare argumente toate lacunele lui.

Reflexiunile și le începe cu religia.

Vederile desfășurate de dl M. C. la acest obiect — în principiu le împărtășesc și eu.

Ca să nu fiu prea lung în expunere, nu voi scoate în relief decât aceea în ce nu consimt cu dl M. C.!

De să cere eliminarea verbalismului din acest studiu înlocuindu-l cu o predare vie. Eu cred că supt »verbalism« e a se înțelege delăturarea mecanismului, a răspunsului elevilor, cari se războiesc cu logica, ori mai românește — bobizirea.

— Dacă da! sânt și eu de acord. La religie, dl M. C. cere un plan mai estins. Eu sânt de părerea, că cel oficial e destul de estins, numai de cât să fie mai pedagogic, pentru că nu atât de cantitatea materiei, e hotărâtoare, ci calitatea ei.

Noi avem dorințele și aspirațiile noastre specifice modeste, de cari trebuie să ținem cont după putință — în vremuri mai norocoase, ca și în timpurile de restriște.

— »Știi tu, pentru cine-i glonțul ăsta?«
— Mi o pot închipui.
— »Dezertorule, canale care și-a uitat data rila și credința!«

— »Da, stăpâne, așa e!«
— »Ai fost bucuria mea. S'a sfârșit cu asta. Nu mă mai pot bucura de tine.«

— »Te înțeleg prea bine, stăpâne«; și Crambambuli se așează la pământ, își apasă capul de labele de dinainte întinse și privește la vânător.

De nu l-ar privi afurisitul de el! Iar fi făcut repede sfârșitul și ar fi cruțat durerea cânelui și a sa. Așa însă nu merge! Nu împuși într'un animal, care te privește așa.

Domnul Hopp aruncă o duzină de injurături printre dinți, una mai urâtă decât cealaltă, își așează flinta lară la umăr, la braconierului iepurii cei tineri și pleacă.

Cănele l-a urmărit cu ochii, până ce a dispărut între pomi, se ridică apoi și urletul lui, care îi cutreieră oasele de durere, răsună prin pădure. Se întoarse de vre o câteva ori în cerc și se așază din nou ridicat lângă mort. Așa l-a găsit comisia judecătorească, condusă de Hopp pe când amurcea, ca să vadă pe braconierul mort și să-l ducă de acolo. Crambambuli se dete că

țiva pași îndărăt, când se apropiară domni. Unul din ei zise către vânător: »Asta-i cănele d-tale.«
»L-am lăsat aici ca pază«, răspuse Hopp, fiind du-l rușine că spunea adevărul. — Ce l-a ajutat? Tot a leșit la iveală, căci când a fost ridicat în căruța trupul mort și dus de acolo, se luă Crambambuli, cu capul plecat și cu coada trasă între picioare după mort. Servitorul judecătoreșii l-a văzut nu departe de camera mortuară, unde zăcea »Galbenul«, a doua zi, dându-i târcoale. I-a dat una cu piciorul și l-a strigat: »Du-te acasă! — Crambambuli rânji dinții spre el și dispăru, după credința omului, spre casa vânătorului. Dar n'a ajuns acolo, ci a purtat o viață ticăloasă de vagabond.

Sălbătâclit, jigarit ca un schelet, se târi odată pe lângă locuințele sărace ale locuitorilor din marginea satului. Deodată se repezi la un copil, care sta înaintea casei din urmă, și l fură cu lăcomie o bucată de pâne, din care mânca. Copilul rămase încrămenit de spaimă, dar un câțeluș sări din casă și lătră pe hoț. Acesta lăsă îndată să-l cadă pradă din gură și fugi.

Într'aceiași seară sta Hopp, înainte de culcare, la fereastră și privea în noaptea de vară luminoasă. l-s'a părut atunci, ca și când ar vedea de

partea cea'altă a livezii, la marginea pădurii, pe câne, uitându-se neclintit și plin de dor spre lăcașul fericirii lui de odinioară — el, fără stăpân cel mai credincios din cel credincios!

Vânătorul în hise oblonel și să duse să se culce. După câțva timp însă se sculă, se apropiară de fereastră — cănele nu mai era acolo. Și iarăși voia să se dea odihnei, și iarăși nu regăsi.

N'a mai putut-o suferi. Fie, ce-o fi!

...Nu o mai putea duce fără de cănele ăsta. — »Mi-l aduc acasă«, gândi el, și se simți ca re-născut la hotărârea asta.

Des de dimineață s'a îmbrăcat, i-a spus babii să nu l aștepte cu prinzul și se grăbi să plece. Cum leși din casă se lovi cu piciorul de acela pe care voia să-l caute în depărtări. Crambambuli era mort înaintea lui, cu capul apăsător de pr-gi ușii, peste care nu îndărnise să-l mai treacă.

Vânătorul a fost nemăgăiat. Momentele lui cele mai bune au fost acelea, în cari putea să uite, că l-a pierdut. Cuprins de gânduri veseli întona a'unci vestitul lui cântec: »Și ce-mi mai face Crambam...« Dar stătea locului la mijloc cuvântului, scutura din cap și zicea cu un surâs pin adânc: »Păcat de cănele ăsta!«

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta

se capătă garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și constă din 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de 360 coroane

Tot aceeași cu toaleta în 3 părți 400 coroane.

Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conforma tocmeii separate, în oricare parte a Ardealului

Înpro-înț la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu deseme. — Să fim atenți la firmă!

pentru că dela Székely și Rét fabricanții de mobile în Marosvásárhely

urmăre greșit a adopta părerea, că e salutar să conformăm planul nostru celui al lui.

Introducerii ce o recomandă dl. M. C. — părerea studiilor (materiei) — nu-i dau mare greutate.

„Căci, chestiunea ca să avem un plan bun, ca astfel învățătorul să știe: ce să propună, iar, cum anume să propună, să aștepte el însuși pe baza principiilor științifice câștigate și asta cu atât mai vârstă cât bine știm — un metod nu se însușește din carte.

și alt argument!

pedagogiei, ca și toate științele, înaintea. Cel ce se mulțumește de rezultatele pe lângă că săvârșește o muncă de a se însușește să cerceteze singur.

„Căci vârstă ne dovedește aceasta cu prisosință deci e bine să ținem cont de acest

planul nostru pedagogic nu e tocmai așa precum ni-o înfățișează dl. M. C. Cine va să aprofundeze lucrările distinșilor noștri pe lângă V. Gr. Borgovan, Dr. P. Pipoș și Dr. I. Slăbănog dascăl trebuie să fie dacă nu în stare să și îndeplinească misiunea de dascăl român.

„Căci strălucim — de sine înțeles — rămânem în vorbă veșnic nesecat.

„Căci planul dlui M. C. pentru susținerea poeziei ca materie de religie la anul I, e foarte bine din toate punctele de vedere și aci n'am avut nimic.

„Căci omisiunile și rectificările, ce le pune dl. M. C. în privința materiei de religie a anilor II, III, V, VI, sânt juste și întemeiate cu observațiile pe care d-sale, că catechismul ar trebui să se scrie din școală, după mine, nu poate fi acceptat.

„Căci drept, cea mai mare monstruoșitate, ce s-a putut comite, este că planul oficial, să fi pus catechismul pe anul ultim, la anul IV.

„Căci poate, că ideea e adoptată din Biblia de către Dăruț, dar e greșită și aci și colo. De ce să scrie?

„Căci de acolo, că învățăturile catechismului să ni-se înfățișeze, ca pe niște abstracții din toată materia religioasă, predată până din istorioarele biblice și istoria bisericii.

„Căci ocupa deodată și cu materia biblică și cu catechismul, înseamnă a aplica pedagogia

„Căci planul dlui M. C., deci, relativ la admiterea catechismului în anul IV e bazată, dar nu e îndreptățită procedura d-sale, atunci când se vrea pentru suprimarea catechismului din învățământul religios.

„Căci catechismul cu învățăturile lui devine o muncă pentru copii, nu catechismul e de vină, catechismul, care atât cu întrebările cât și cu răspunsurile, se leagă de carte ad-literam.

„Căci catechismul și elevul să nu se agățe prea tare de carte, ce să caute, ca cu cuvintele proprii — să reproducă înțelesul cuprins în textul de trei virtuți mari, învățând, cum se cade: să lupte, definiția credinței, iubirii și a speranței.

„Căci planul lui Al. Franke: »Un dram de viață, prețuiește mai mult decât o mână de aur, de cuvinte istorice«, încă nu poate servi drept argument pentru excluderea catechismului.

„Căci din cutare întâmplare biblică — istorică — (de studiul) i-am trezit elevului »un dram de viață«, mai târziu, în anul ultim al școlii, când deja am la îndemână o mulțime de dramaturgie, adevărată, le pun în sistem, iar la anul următor, mai bine ne ajută catechismul.

„Căci catechismul »dramaturgiile de credință vie« ar trebui să se scrie, eventual ar evapora.

„Căci planul evanghelic, a psalmilor etc. iarăș nu e cuprins în catechismul, a-completa învățăturile cuprinse în el, mai adăugând, că noi nu ne putem măsura cu poporul german, care are un stat, o administrație și o credință.

„Căci urmări să învățăm catechismul, dar nu să-l aplicăm la anul IV-lea.

Mal departe, sânt de acord cu dl. M. C. ce privește selecționarea materiei și pregătirea unor studii mai bazate pe istoriografia română, în special din istoria bisericească și cea profană.

„Căci dl. M. C. ar fi de părerea, ca să se omită istoria bisericească universală, luându-se exclusiv în școlile primare istoria bisericii noastre. Motivele i ar fi următoarele: importanța principiului istoric — pedagogic, în înțelesul căruia elevul trebuie să treacă prin fazele de evoluție ale nemurii sale și, al doilea, în acest caz s'ar putea introduce în cunoașterea temeinică a istoriei noastre și nu ar pluti numai la suprafață, cum se întâmplă acum.

„Căci Opunând principiului de mai sus principiul, că elevul din toate obiectele sau ramurile de cunoaștere să înțeleagă și să omnilateral — convingerea, sau presupunerea dlui M. C. ca de dela sine.»

„Căci Numai pe baza cunoștințelor primite din domeniul istoriei bisericești generale prin comparație cu alte biserici și pe baza asociației ideilor — între limitele permise de școala elementară — elevul (mai târziu) va ajunge acolo, ca să înțeleagă credința și tărie la biserică să străbună și aceasta se impune cu atât mai vârstos cu cât un Dr. A. Bunea susține, că noi (biserica ortodoxă) dela început, am fi fost catolici (uniți) iar alții ne mai dau să înțelegem că: »Unică, biserică unită e cea mântuitoare«.

„Căci Observările, dlui M. C. ce urmează de aci încolo, se refer la rugăciunile și cântările liturgice, sfârșind: »Nu e nici de cum încântător, ca școala să mai urce numărul cântăreților (de strană);... cu prilejul pomelilor îl la groaza pe țaranul nostru, când vede atâta puzderie de daci în jurul mortului.«

„Căci Recunosc, școala de aci înainte, nu va prea avea timp de a forma cântăreți de strană, — dar dacă odată sânt, pentru ce ar fi ei în detrimentul bisericii s'au al școlii?

„Căci Că cântă rău și tonul le »scârțâie« !?

„Căci Bine! dar nu scârțâie la toți! Sânt cântăreți cari sânt podoaba bisericii noastre, de pildă un N. Svarac din Băntia și I. Moș din Șeitin (cof. Cenad)

„Căci Și apoi unde e scris că toți diaclii (cântăreții) dacă e vre-un mort și participă la înmormântare, trebuie să meargă și la pomana?...

„Căci Admit, că în unele comune e uz, dar uzul nu e lege și acesta se combate dacă e dăunător — cu toate mijloacele.

„Căci Cântăreții — înțeleg pe cei buni — sânt și un mare ajutor tuturor învățătorilor noștri conducători de strană, a căror piept resimte bineșor legea aponiană.

„Căci Acestea mi sânt reflexiunile asupra studiului dlui M. Crăniceanu, încheiat în nr. 165 al prețuiei noastre »Tribuna«.

„Căci E semnificativ însă și trebuie să semnalez, că dl. M. C. nu și a expus părerile decât cu privire la 3 (trei) studii din planul oficial, anume: »religiunea (cu catechismul), istoria bisericească (alt-cum și asta aparține la acelaș loc cu catechismul) și istoria profană.«

„Căci Deduc, că cu celelalte obiecte cuprinse în planul oficial e mulțumit.

„Căci Se poate, căci: Si tacet, consentire videtur.

I. Crișan.

Din străinătate.

Jubileul principelui Nichita. Din Cetege se telegrafiază că misiunea turcească, condusă de Hilmi pașa, a sosit la Cetege ieri, — pentru a lua parte la serbările jubilarie ale principelui Nichita.

Misiunea a sosit la orele cinci p. m. Însoțită pe opt ofițeri de pe crucișătorul Hamidje. La intrarea ei în oraș, s'au tras 19 focuri de tun: o companie de onoare a prezentat armele, muzica militară a intonat imnul turcesc. Principele moștenitor aștepta pe Hilmi pașa în fața palatului. În urmă l-a introdus în marele salon unde era așteptat de principele Nikita împreună cu miniștrii și demnitarii curții. Hilmi, cu același

*) De altmintearea principiul acesta nu exclude pe celalalt (I. C.)

onoruri, a mers la ministerul de război unde l-s'au pregătit lui și suitei apartamente. Seara a avut loc un prânz intim la ministrul de război.

Președintele Fallières în Elveția. Președintele republicii franceze însoțit de ministrul Pichou a plecat luni la Bern, unde a fost primit de autoritățile civile și militare a orașului, Președintele Fallières a fost salutat prin salve de tunuri în vreme ce muzica intona Marsileza. După ceremoniile aceste a urmat salutul oficial al consiliului federativ. Pe urmă s'a făcut o plimbare cu trăsura în jurul orașului. În cursul acestei plimbări Fallières a fost aclamat de mulțime. Seara președintele a primit corpul diplomatic la ambasada franceză. La dinea dat în onoarea lui Fallières președintele confederației Comtesse a mulțumit președintelui Fallières pentru vizita sa, accentuând că aceasta e privită ca o simpatie pentru poporul elvețian și instituțiile sale și a spus că a venit într-o vreme de completă armonie ce privesc interesele politice și economice din amândouă părțile.

Elvețienii privesc această vizită a președintelui — care prin aceasta sancționează politica de pânaci — ca cea mai sigură armă pentru asigurarea deplină armonii dintre cele două țări. Vechia țară liberă e fericită să poată susține bune relațiuni cu toți vecinii și e mândră că are alături o republică soră cu care poate lucra pentru realizarea idealului comun ca să poată ținea pas cu celelalte state.

O telegramă din Bern anunță că acolo detectivii au arestat azi pe anarchistul Simer, pentru că în ziarul anarchist din Lausanne a publicat un manifest ca președintele Fallières să fie asasinat. La fruntariile dinspre Italia mii de polițiști supraveghează pe călători, deoarece din Argentina poliția a fost încunoștințată telegrafic că trei anarhiști primejdioși ar fi plecat spre Italia cu gândul de a-l omorî pe Fallières. Anarhiștii ar fi înțeles, afirmativ o adunare clandestină și plănuiesc un mare atentat.

Situația politică în Anglia. Prima parte a sesiunii parlamentare e terminată; legii-latorii britanici nu sânt în vacanță și ei s'au despărțit de astădată, în condiții liniștite și armonice cu totul diferite de cele în care s'au început lucrările. Dar dela deschiderea parlamentului ce de mai multe evenimente s'au petrecut! Moartea lui Eduard VII-lea și urcarea pe tron a lui George V-lea au adus suspendarea ostilităților politice și au făcut în acelaș timp ca lucrările legislative să lea o direcție nouă, neașteptată.

Liniștea și armonia cari domnesc în acest moment nu sânt și nu pot să fie decât provizorii; dar suspendarea ostilităților, amânând criza constituțională, dă opiniei publice timpul de a se manifesta, deputaților ocaziunea de a reflecta și de a și da seama de sentimentele alegătorilor, iar oamenilor politici răgazul de a și prepara planurile de campanie.

La începutul sesiunii, bugetul pe 1909—1910 nu era încă votat. Se știe pentru ce: refuzul Lordilor de a-l vota a necesitat, consultarea alegătorilor, și noul alegeri generale au avut loc. Rezultatul a fost de a da liberalilor și unioniștilor un număr aproape egal de scaune, iar majoritatea guvernamentală se găsea compusă aproape exclusiv din g'asurile lucrătorilor și irlandezilor.

Aceasta era o situație foarte grea pentru d. Asquith, care trebuie s'o spunem, știu să conducă cu multă destoinicie carul statului desperechiat. El a făcut dovadă, zic adversarii, de slăbiciune și nehotărâre; el e arătat, spun amicii, o nemărginită dibăcie și mădierie. Fără a umbra cu chichite, trebuie să recunoaștem că primul-ministru a redobândit în timpul acestei sesiuni, multă autoritate asupra Camerei comunelor, fără a reuși totuși, de a se face popular țării. Aceasta se explică prin faptul că el este un parlamentar de primul ordin, chiar dacă, personal, nu are acel dar misterios, nedefinit, care se chiamă prestigiu. El nu este unul din acei fizionomiști politici care exercitează o influență directă asupra opiniei publice și asupra maselor.

Când parlamentul se întruni, la începutul anului, două lucruri se impuneau și reclamau aten-

lunea imediată a Camerei Comunelor: budgetul pe 1909—910, care trebuia votat și chestiunea relațiilor între cele două camere, care trebuia regulată în mod hotărât. Irlandezii, prin glasul dlui Redmond, cerea ca budgetul să nu fie votat înainte ca chestia lorzilor să nu fie tranșată. Fu un moment de îndolală și de nehotărâre. Ca sfârșit, deciziile privitoare la veto a lorzilor fură votate de Comune înaintea budgetului; dar budgetul fu votat înainte de a se spune lorzilor acele hotărâri — pe cari le așteaptă încă — dar ei, din partea lor votaseră, după propunerea lordului Rosebery, hotărâri care declarau că un titlu ereditar nu trebuie să fie de ajuns a da, celui care îl posedă, dreptul de a legifera.

Așadar, în ambele camere fu un început de reformă constituțională; dar pe când camera de jos tinde de a știrbi drepturile camerei de sus suprimându-i veto al său financiar și limitându-i veto legislativ. Camera de sus, până în prezent cel puțin, se mărginește a studia mijlocul de a modifica constituția sa, fără a și micșora puterile. Este adevărat că d. Asquith și mulți din colegii săi sânt în favoarea unei reforme eventuale a camerei lorzilor, dar ei au fost dator să amâne această parte din programul lor pentru a și conserva majoritatea.

Era prin urmare o prăpastie între cele două camere asupra chestiunii reformei constituționale și o luptă aprigă și violentă părea inevitabilă, când moartea regelui Eduard veni să schimbe situația.

Această moarte neașteptată producându-se în mijlocul vacanței parlamentare de Rusali, rechemă pe legislatori la Westminster. Primul moment de înmărmurire trecut, ultimile datorii către suveranul defunct fiind făcute, trebui să se reînceapă lucrul; dar înaintea mormântului de abia închis, șovăiau și o parte și alta de a așăta conflictul; mai mult, dacă memoria unui Suveran pacificator trebuia să inspire supușilor săi idel de răbdare și unire, un sentiment de simpatie pentru noul Suveran povătuia de a nu-l îngreua începutul domniei somându-l a doua zi, după urcarea pe tron, de a lua dacă nu o hotărâre, cel puțin o decizie de cea mai mare importanță înaintea căreia ar sta la îndolală un Suveran experimentat, și care-și exercitează înaintele sale funcțiuni de un număr de ani.

Mai cu seamă, parlamentul avea de regulat chestiuni imediate pricinuite de schimbarea de domnie.

Trebuia să se voteze o lege de regentă, o lege asupra listei civile și pe de asupra o lege asupra declarației pretinse de Suveran la urcarea sa pe tron. În fine, trebuia votat budgetul pe 1910—11.

Dar, cum chestiunea constituțională stătea în suspenzie și cum nu putea fi amânată, o sesiune de toamnă se impune.

Tot atunci se vorbea de posibilitatea unei conferințe între șefii dela guvern și cei dela opoziție, în scopul de examina chestiunea și de a cerceta bazele și posibilitatea unei cooperări în vederea reglementării chestiunii constituționale. Nu este locul aci de a descoperi de unde a venit inițiativa acestei conferințe. Se poate presupune că ea e datorită unei inspirații sau unei aspirații manifestată în cercurile înalte.

D. Asquith sondă pe șefii din opoziție și găsi la dânsii cele mai bune și cele mai pline de râvnă dispoziții. El fu mai puțin fericit însă cu partidul său, unde se aflau elemente care s'au arătat recalcitrante și ostile oricărei transacții, ori căruia compromis. El trebui atunci să-i convingă că conferința nu va regula nimic și nu va angaja pe nimeni, că singurul scop pe care ea trebuie să-l urmeze e de a căuta și de a descoperi, pe urmă de a face cunoscut punctul de contact în vederea reglementării chestiunii constituționale și în fine dacă ea nu va ajunge la nici un rezultat, ambele partide se vor găsi ca și înainte, absolut libere și că nu vor fi legate nici într'un mod.

Conferința a ținut 12 ședințe, și d. Asquith, a spus că dacă ea n'a ajuns încă la nici o soluție, rezultatul ședințelor ținute până aici a fost de a convinge pe membrii săi că e necesar ca ea să și continue lucrările.

E probabil că, când parlamentul se va întruni la 15 Noemvrie, dnu Asquith va fi în situație să spună dacă conferința a avut un rezultat pozitiv sau negativ. Și atunci parlamentul va trebui sau să lucreze la o soluție pe bazele propuse, sau să înceapă lupta întreagă prin moartea lui Eduard VII.

Este imposibil de a emite o părere oarecare asupra rezultatului eventual al Conferinței; nu se poate decât spera că Anglia va putea evita un conflict între cele două Camere și că anul încoronării nu va fi marcat prin o luptă constituțională de o asemenea gravitate.

Această întrunire a conferinței este cu siguranță un succes pentru d. Asquith, ca și votul legii prin care s'a modificat formula declarațiunii regale.

E foarte laudabilă adresa cu care d. Asquith, a manevrat pentru a face să se adopte această lege în ultimele momente ale sesiunii. Aceasta fu unul din cele mai frumoase exemple de tactică parlamentară.

Pentru a și satisface partidul și a păstra în mâinile sale o armă puternică, în lupta Comunelor contra Lorzilor, d. Asquith a lăsat sesiunii de toamnă votul final a budgetului pe 1910—1911.

Acest procedeu, când l-au întrebuințat Lorzii, a fost declarat imoral și anticonstituțional de către liberalii cari îl găsesc foarte regulat astăzi.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 16 August n. 1910.

— Ce se petrece la Vălenii-de-Munte. »Neamul Românesc« scrie: În târgul Vălenilor-de-Munte, departe de zgomolul pretențioaselor petreceri de vară, se succedă evenimente într-adevăr înălțătoare. E unic — după știerea noastră — spectacolul pe care l oferă tinerii români veniți aici din ținuturile cele mai îndepărtate, înfruntând atâtea piedeci despărțitoare, numai politicește, dar, până mai ieri, din nenorocire și sufletește. În sala de cursuri, la masă, în grădină, ai prilej să vorbești, să studiezi mai bine decât din ziare și din volume chestiile cele mari și dureroase ale neamului, și mai ales să legi prietenii, deocamdată personale, care însă în scurt timp se vor putea preface în legături colective...

Un adevărat eveniment a fost vizita a 25 coriști ai societății Lumina din Cernăuți. În seara de 29 Iulie v. iubiții oaspeți au dat în localul școlii de băieți un concert mai presus de toate așteptările. Frumoase voci bărbătești, energie și duioșie, disciplină și mai presus de toate suflet — suflet românesc, răscolitor al trecutului și trezitor de speranțe în viitor. Au plăcut între altele și din motivele de sus arătate: Frate, frate de stejar și Dorul de Is. Vorob. hlevici, Tatarul de St. Noievici, Hora dela Plevna de d. G. Ucrainef, conducătorul corului și la urmă, în mijlocul însuflețirii generale, Cine trece Oltul mare.

Intr'un cuvânt a fost mai mult decât o petrecere, a fost un triumf al artei, al disciplinei, al geniului românesc, atât de persecutat de unii și atât de nesocotit de alții.

— Bustul lui Creangă. Din Iași scrie: Comitetul de ridicare a unui bust al lui Ioan Creangă, neîntrecutul povestitor, întrunit la dl A. C. Cuza la Iași și a pus prin adresa formală ca dl Arhitect N. bert Cugler, care s'a oferit a face grahicheta lui Creangă admisă de comitetul din 1906, să procedă de urgență la tăierea în bronz pentru a se putea așeza cursul luni Septemvrie în una din piețele Iașilor și a fi inaugurată odată cu statuia M. Cogălniceanu, serbările jubiliare ale Universității și statuia lui Cuza Vodă.

Au luat parte la ședința d-nii C. Grigorescu, casierul comitetului, Dr. Pan, Cosma, A. C. Cuza și Gh. Ghibănescu.

— Conteii Khuen în Budapesta. Ni telegrafează din Budapesta: Conteii Khuen, mul ministru, sosește dimineață la Budapesta unde în 18 August, în onoarea monarhului, da un mare prânz de gală, la care vor fi invitate toate notabilitățile din capitală.

— Recepțiunea delegației engleze la Sinaia. Ni-se telegrafează de la Sinaia: Măne sosește aici o delegație engleză având misiunea specială de a aduce la cunoștința domnitorului român urcarea pe tron a regelui Gheorghe al Angliei, în onoarea oaspeților străini măne seara avea loc la castel o mare serată muzicală.

— Incendiul expoziției din Bruxelles. Ingrozitorul incendiu care a izbucnit Duminică trecută în expoziția universală din Bruxelles distrus complet pavilioanele expoziției engleze, halele de vizare din expoziția belgiană. Cu toate sforțările supra omenesii ale pompierilor focul a mistuit și o parte dintre celelalte pavilioane, paguba e mai simțită însă la expoziția engleză, franceză, daneză, rusească, norvegiană, italiană, japoneză și chineză a căror pavilioane fost complet consumate de flacări împreună întregă aripa stângă din Avenue des Nations. Ulterior s'a constatat că focul a făcut paguri neînsemnate în pavilioanele, Austriei Rusiei, Daniei, Turciei și Americii, totodată în cel italian focul a fost localizat îndată ce izbucni. Grup de electrotehnic a Bruxelei, unul dintre cele mai frumoase și mai costisitoare a fost cu totul ghișit de elementul mistuitor. Publicul era mare pericol mai ales în partea veche a orașului, din cauza străzilor de tot strălucite. La izbucnirea focului a fost o panică teribilă oamenii își rupeau hainele de pe ei întrecându-se ca să scape mai de grabă.

Cauza incendiului se credea că e jocul de bengalic care se aranjase Duminică, alții credeau că a fost provocat de o schintee produsă de sârmele electrice. O telegramă de astăzi însă întărește tot mai mult presupunerea că focul a fost pus de vre o mână dușmăna, căci a izbucnit într-o parte a orașului unde era puțin păzit și unde nu se aflau de loc materii combustibile. Faptul acesta întărește mult bănuiala că focul a fost anume pus.

Pagubele sânt enorme și se mai adaugă prin jaful bandiților de ocazie, cari în mijlocul primejdiei luau ce le venea la îndemână și distrugau. Poliția a arestat pe mai mulți indivizi prinși jefuind juvarele, unul însă a scăpat buzunarele încărcate de diamante. La erupția focului lumea credea că paguba se urcă la mult cinzeci de milioane, din telegramele primite noul însă reese că după cele mai modeste estimări paguba se urcă la peste o sută cincizeci de milioane. Singură Anglia pretinde guvernului șaptezeci și cinci de milioane despăgubire.

Albert Dobó,

giuvargiu, Kolozsvár, Mátyás király-tér 15.
(Telefon 842). Fost prăvălia Husznik. (Telefon 842).

Prefăcând și asortând de nou magazinul de clasornice și giuvaricari
al lui ► Husznik János ◀ îl continuu eu.

Mare deposit de clasornice și giuvaere și articole de argint venetabil și de China. Mare atelier de reparaturi. Ochelari se pregătesc după comandă medicală.

vermul a asigurat lucrurile espuse și multe societăți de asigurare vor suferi pagube enorme pe urma acestui dezastru.

Un martor ocular povestește că pe când a izbucnit focul în jurul expoziției se adunase o imensă mulțime de oameni împedecând astfel evadarea celor cuprinși de foc. Cel cari alergau din expoziție își acopereau capul cu umbrele, și toate ca să nu fie prăjiți de ploaia de scântei ce cădea cu nemiluita. La ceasurile zece din noapte căldura era insuportabilă, la o sută de metri abea puteai să stai lângă foc. În pavilioanele cuprinse de foc se aflau comori întregi. Autoritățile au scăpat multe lucruri de valoare, cea mai mare parte a lor însă a fost consumată de flăcări. Copia primăriei din Bruxelles, lucrată în diamant în atelierul din Amsterdam care singură făc a un milion, s'a prefăcut în scrum.

Conducătorii expoziției au hotărât ca aceasta să rămână deschisă și pe mai departe căci la caz contrar expoziții vor cere despăgubiri. S'a constituit o societate pe acții pentru vinderea biletelor de intrare la expoziție, cu un capital social de douăzeci și cinci de milioane și s'au început pertractările pentru luarea măsurilor de lipsă. Societatea stă supt patronajul guvernului.

O telegramă din Bruxelles anunță că nici un om n'a căzut jertfă incendiului. S'au registrat peste tot 20-30 de oameni ușor răniți.

Primarul din Bruxelles a adresat tuturor cetățenilor cinstiți ai orașului un manifest în care sânt rugați să dea autorităților tot ajutorul posibil pentru prinderea jertfitorilor expoziției, și i avertizează totodată să nu cumpere obiecte suspecte.

— **Moartea tatălui diul Tache Ionescu.** Din București ni-se telegrafiază: Eri, Luni, dimineața la orele 7, a încetat din viață la locuința sa din calea Victoriei bătrânul Ghiță Ion, tatăl dd. Tache Ionescu, șeful partidului conservator-democrat, Dr. Toma Ionescu și Victor Ionescu, directorul ziarului »Acțiunea«.

— **Ghiță Ion** era un bătrân simpatic și foarte respectat de întreaga capitală. Moare în vârstă de 83 ani, din cauza pneumoniei. S'a telegrafiat de urgență fiilor săi în Aix-les-Bains și la Vichy.

Inmormântarea va avea loc Joi sau Vineri.

— **Știri din domeniul aviației.** Se anunță că pentru marele premiu al ziarului »Matin« în grupa a cincia a sburat. Aubrun la 5h 6'42", Leblanc la 5h 11'5", Leganeaux la 5h 5'9" dimineața. La un ciaz după plecarea aviatorilor din Amiens a venit știrea că Leblanc a sosit la 6h 25' și Aubrun la 6h 35'. Aviatorii au fost primiți cu ovații călduroase din partea publicului adunat pentru întâmpinarea lor.

— **Măsuri în contra holerei în România.** Din Iași ni-se scrie: O persoană sosită în Iași din Kișinău, comunică, că știrile privitoare la întinderea holerei în Rusia, sânt exagerate, și că dacă aceste știri atât de alarmate, se publică în ziarele românești, este că ele vin dela agențiile de informații ruse, care au se vede vre-un interes, să denatureze adevărul. Ceea ce e sigur și exact, este că la Kișinău nu este nici un caz de holeră, ne declară persoana sosită din Rusia, deci la Ungheni-ruși, nici atât.

La Odesa, sânt cazuri, însă multe de holeră. Cazuri constatate au fost în localitatea numită Bălți.

Cu toate aceste, în România se continuă luarea măsurilor de prevenire.

Di V. G. Morțun, ministru ad-interim la interne, a chemat reprezentanții presei la o audiență, făcându-le următoarele comunicări:

Ministerul de interne se adresează către proprietarii bogăți, arendașii și locuitorii cu dare de

mână ca să ajute populații sărace, cu bani, la scoaterea gunoaielor și la curățirea curților deoarece aceștia în lipsă de parale, preferă să stea și în mizeria gunoaielor și a murdărilor. La Odesa fiind ciumă s'a comandat un nou aparat de sulfurizat sistem Claiton, care va servi la desinfecțarea vapoarelor ce vor sosi în porturile noastre din această localitate. El costă 15.000 lei. Un asemenea sulfurizator mai avem la Sulina.

Pentru cele 6 județe cari sânt în mai mare primejdie, s'a comandat telegrafic cerându-se în acelaș timp și transportul cu mare viteză, 6 eluve.

Di Morțun, a dispus ca direcția generală a serviciului sanitar superior, să comunice imediat ziarelor în cazul când s'ar ivi vre-un caz, dar cu aceasta ocazie roagă ziarele ca să nu mai înregistreze știri cu privire la această boală, de natură a alarma populația. Ministrul de interne a istorisit apoi un mod de combatere a holerei la Rotterdam.

Într'un cartier din acest oraș îmbolnăvindu-se de holeră o persoană, celelalte 179 din apropierea sa au fost izolate imediat în spitale și astfel groaznică boală nu a putut să ia proporțiuni mai întinse. Di Morțun, a promis că va lua măsurile cele mai energice pentru combaterea acestui flagel amenințator.

— **Cununie.** D-soara Anica Beldean din Căcova și di Ștefan Oligor din Băgău își anunță cununia ce va avea loc la 28 August n., orele 3 d. a., în biserica gr. cat. din Băgău.

Urările noastre de bine.

— **Un metal periculos.** În metalurgie s'a făcut acum în urmă o descoperire senzațională. Se știe că inginerii studiază cu mult interes amestecul ferului topit cu siliciu, spre a obține ferosiliciu, ce se întrebuințează pentru dresul oțelului și chiar al fontei simple.

Ferosiliciu se obține nou în usinele metalurgice comune sau prin topire în cuptorul electric. Experiența a dovedit încă că ferosiliciu obținut pe cale electrică explodează pe neașteptate din cauza vaporilor de hidrogen fosforat. Dar în convenientul ferosiliciului nu e numai atât; el e un focar pestilențial de boală. Astfel pe un vas care transportă dela Anvers la New-York o încărcătură de fero-siliciu s'au îmbolnăvit 50 de pasageri, dintre cari au murit 11, fiindcă se aflau pe bord lângă lăzile cu fero-siliciu. Cazul acesta s'a mai repetat, când au murit și doi copii.

În urma acestor triste experiențe metalurgia va reuși la prepararea fero-siliciului pe cale electrică, ce se întrebuințează numai în tehnica franceză.

— **Vorba ăluia.** Ce înseamnă: «s'a făcut teacă de pământ?» Știm că se întrebuințează această zicătoare, când cineva nu spune nimic, nu mai dă nici un semn de viață, etc. După romanul lui J. O. Rodionof »Crima noastră« pare a fi un obicei ce se întâlnește și la Ruși. Rodionof povestește cum mai mulți țărani răi, niște haimanale dintr'un sat, omoară pe unul Ivan. Dă peste dinșii tocmai în timpul faptei alt țaran Demin. Ucigașii îi dau să aleagă: Ori să jure luind pământ în gură că nu va vorbi nimănui despre omor, ori să-l ucidă. Demin jură.

Acest jurământ, zice Rodionof, îl socot țeranii ruși ca deosebit de grozav.

E de crezut că și zicătoarea noastră e rămasă din astfel de obicei străvechi.

x Când cumpărați ochelari, a dresați-vă la magazine cari au în vedere nu numai interesul bănesc, ci vă spun sincer dacă e lipsă și de consultație medicală. Pentru ținerea strictă a acestui principiu și pentru serviciul conștiințos, recomandăm prăvălia de articole optice Seelenfreund Sándorné, din Kluj-Kolozsvár piața Jókai 2. unde găsiți termometre, grade, binocle, ochiari, barometre de prima calitate. Reparaturile se fac cu pricepere și grabnic.

? : Dentist român în Arad. :
VIRGIL MUNTEAN ?
:: Szabadság-tér No. 3. ::

•Cronica socială și artistică.

Teatrul în Timișoara. Tiuerimea română din Timișoara-Elisabetin invită la petrecerea de vară împreună cu reprezentăția teatrală, ce va avea loc la 28 August n., în sala »Novotny« din Elisabetinul Timișorii. Începutul la orele 8 seara. Se va juca »Idil la țară«, comedie într'un act, loc de M. Baiulescu.

ECONOMIE.

Școalele de specialitate pentru agronomi.

Se apropie începutul unui nou an școlar. Va fi deci, credem, de actualitate și de interes a ști ce școale de specialitate pentru agronomi există în Ungaria, spre cari ar putea fi îndrumați mai ales copiii țăranilor noștri, absolvenți de școale elementare, dar dornici de învățătură.

— Școale de specialitate pentru agronomi sânt la noi în țară mai multe, între cari cele mai numeroase sânt școalele agronomice de stat.

Astfel de școale sânt în total 18, dintre cari în ținuturi locuite de poporul nostru sânt 5 și anume în Geogiu-de-jos, Lugos, Sânmiclăușul mare, Șimleul-Silvaniei și Csik-szereda.

Școalele agronomice susținute de corporațiuni mai sânt în ținuturile locuite de poporul nostru în Bistrița, Feldioara și Mediaș.

Condițiile de primire în aceste școale sânt: scrierea și cetirea, 16 ani împliniți și constituția corporală corespunzătoare. Sânt preferiți copiii de agronomi.

La școalele de stat sânt și locuri gratuite, la cari se admit flăcăi tineri, săraci și harnici, cari pe lângă îmbrăcăminte, beneficiază și de întreținere gratuită, ba primesc tot la 1/2 an și o despăgubire pentru munca prestată.

Cererile pentru obținerea de locuri gratuite trebuie adresate pe calea direcțiunii școlii respective la ministrul de agricultură și trebuie alăturate al petiție: 1. Atestatul de botez; 2. Atestatul școlar; Atestatul de moralitate; 4. Atestatul de paupertate și 5, declarația de învoire a părinților.

Ceice reflectează la locuri pe plată trebuie să anunțe simplu în scris sau în persoană la direcțiunea școlii agronomice, la care doresc să fie primiți.

Afară de școalele agronomice mai sânt: Școalele speciale pentru lăptărit și anume în Sárvár (com. Vas), din care ies maestrii brânzari și untari, azi foarte căutați pretutindenea.

Școale pentru formarea de lucrători de lăptărit: în Kisbér pentru bărbați și în Nagyszécheny pentru femei.

Școale pentru grădinarie cu totul 4, în ținuturile românești în Nagybocksó (Băicoi, com. Maramurăș) și în Turda. Scopul este a crește în mod practic muncitori de grădină harnici. Durata cursului este de 2 ani. Absolvenții acestei școlii în urma pre-

Atelier artistic pentru fotografii
E. DAJKOVITS,

ORADEA-MARE
palatul SAS.

! Favor extraordinar începând cu azi.
6 buc. fotografii matte format cabinet 12 Cor.
6 buc. fotografii matte format vizit . . 6 Cor.
Fotografii executate splendid pe pânză tot atât.
Pentru fotografiile de nuntă, cadrul gratuit.

gătirii, ce primesc, pot ssoate prin munca lor rațională de pe un jugăr atâta folos, cât alții de pe 10.

Școale de viierit de un an sânt 4 dintre, cari în ținut românesc una, în Miniș (Ménés, com. Aradului); de doi ani sânt trei în Diosâg (Bihardiószeg), Pojon și Agria; de 3 ani, una, în Aiud.

Curs pentru măestrii de pivniță de 2 ani în Budafok și .

Școale speciale pentru păduri, 4 la număr, dintre cari una în ținut românesc, în Gurghiu (Görgényszentimre, com. Murăș-Turda).

Școalele acestea de specialitate au fost până acum foarte puțin frecventate de fii țăranilor noștri, deși ele oferă absolvenților ei mari avantajii și ar putea contribui cu timpul mult la întărirea clasei noastre de mijloc, de care sântem până acum atât de lipsiți, dar la a căreia formare trebuie să ne euegăm și să lucrăm stăruitor.

Să îndrumăm deci pe fii țăranilor noștri spre aceste școale practice!

«Revista Economică».

Premii pentru cal de prăsilă. Comisiunea pentru prăsilul cailor a comitatului Sibiu ne aduce la cunoștință, că va aranja Lună în 12 Septembrie n. c. la 7 ore a. m. în Piața veche de cai din orașul Sibiu o premiare pentru prăsilă de cai, împreună cu împărțire de premii în bani și diplome de laudă.

1. Premii în bani sânt destinate numai:

a) pentru atari lepe în etate dela 4—12 ani, prezentate dimpreună cu mânzi deplin lăptați, cari sânt bine nutrite, sănătoase, puternice și posedă recerînțele pentru o iapă aptă de prăsilă; mai departe

b) pentru asifel de mânze, în etate de 3 ani, cari promit o deosebită facultate pentru prăsilă; în fine

c) pentru alți mânzi și mânze mai tineri, dar în toată privința escelenți, cari nu sânt amintiți supt p. a) și b).

2. lepele precum și mânzii, ce vor concura, sânt a se prezenta în ziua numită până la ora 6^{1/2} a. m. pe locul numit și a se posta în rând.

3. Despre fiecare iapă sau mânz trebuie să se arete alestatul comunal, prin care se dovedește că respectiva persoană ține iapa și mânzul înfătoșat de 6 luni în proprietatea sa precum și țidula de mânzit.

4. Premii în bani și diplome de laudă primesc numai acei proprietari, cari locuiesc pe teritoriul comitatului Sibiu și pot dovedi, că mânzul sau iapa înfătoșată la premiare a fost crescută de el însuși sau e cel puțin proprietarul lor de 6 luni.

5. Premii în bani se dau:

A) Pentru lepe cu mânzi bine lăptați:

a) un premiu . . .	de 70 coroane.
b) » » . . .	de 60 »
c) 2 premii . . .	de câte 50 »
d) 2 » » . . .	» » 40 »
e) 3 » » . . .	» » 30 »
f) 4 » » . . .	» » 20 »
g) 5 » » . . .	» » 10 »

B) Pentru mânze de 3 ani:

a) un premiu . . .	de 50 coroane:
b) » » . . .	» » 40 »
c) » » . . .	» » 30 »
d) » » . . .	» » 20 »
e) 2 premii . . .	de câte 10 »

C) Pentru mânzi de calitate eminentă supt 3 ani.

a) 2 premii . . .	de câte 40 coroane;
b) un premiu . . .	de 30 »
c) 4 premii . . .	de câte 20 »
d) 5 » » . . .	» » 10 »

6. Diplomele de distribuit sânt anume: diplomă de clasă I de aur, diplomă de clasă II de argint, diplomă de clasă III de bronz.

Apelăm la cărturarii noștri dela saie etc. să îndemne pe economii noștri de cal să ia parte la această premiare, dela care numai foloase pot avea.

Sibiu, la 7 August n. 1910.

Comitetul centrl al «Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu».

Pant. Lucașu,
prezident.

Vic. Tordășianu,
secretar.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 9 August 1910.

Prețul cerealelor după 100 (kgr. a fost următorul:

Căru nou	
De Tisa — — — — —	21 K. 50
Din comitatul Albei — —	20 » 70
De Pesta — — — — —	20 » 50
Bănățnesc — — — — —	20 » 40
De Bacica — — — — —	20 » 70
Secară de calitate I. — —	14 » —
Orzul de nutreț, calitate I.	12 » 75
Ovăs de calitate I. — — —	14 » 95
Oucurnz — — — — —	11 » —

BIBLIOGRAFII.

La librăria «Tribunei» se află de vânzare, + 10—20 fil. porto:

Culegere de diferite cântece cuprinzând: hore, doine, sârbe, cântece de petrecere, marșuri, serenade, cântece populare și diverse. Intocmită de Ioan I. Ciurcu à 70 fil.

Albumul Burea à 7 coroane + 30 fil. porto postal.

Album în amintirea canonicului Augustin Bunea, Edat de clericii din seminarul Bunevestirii à 7 cor. + 30 fil. porto.

Amintiri dela «Junmea» din Iași. Vol. II de G. Panu à 3 cor. + 20 fil. porto.

Biblioteca «Lumina» à 30 fil.

No. 1 Em. Gârleanu. Trei vedenii.
No. 2 H. de Balzac. Călăul. Traducere de A. Mândru.

No. 3 Ion Agârbiceanu. Prăpastia.
No. 4 Paul Heyse. Prinșonierii. Tradus din nemțește de Alexandru Frunzescu.

Publicația «Ligei culturale» pentru ajutorarea inundațiilor din Bănat à 1 cor.

Biblioteca «Lumen» a 15 bani, plus 5 fileri porto.

Nr. 21. L. Tolstoi, Știința și Religia.
Nr. 22. I. Turgheniew, Destinul.
Nr. 23. Ernest Haeckel, Originea omului.
Nr. 24. Edgar Poe, Moartea roșie și alte nuvele extraordinare.
Nr. 25. Voltaire, Suflete și alte schițe filozofice.

26. Ch. Da win, Lupta pentru existență.
27. Ch. Baudelaire, Poeme în Proză.
28. La Rochefoucauld, Filozofia vieții.
29. Cervantes, Căinii din Valladolid, nuvelă.
30. E. Mechnikoff, Câteva chestiuni științifice.

31. L. Tolstoi, Să nu i cizi.
32. Buffon, Omul și natura.
33. Maxim Gorki, Revelionul. O noapte de toamnă.

Nr. 34—35 C. Rădulescu Motru, Naționalismul.

Cum se înțelege. Cum trebuie să se înțeleagă.
36. G. Dobrogeanu Ghera.
Din trecutul depărtat.
Nr. 37. Dr. Bernheim, Hipnotismul.
39—40. Dr. N. Leon, Moniste.

Dr. Onisifor Ghibu Der moderne Utraquismus oder Die Zweiprachigkeit in der Volksschule à 2 coroane plus 10 fileri porto.

C. Tutoveanu. Albastru. 1.—
Ioan Adam. Aripă tăiate 2.—

N. Iorga Istoria literaturii românești vol. I 5—
N. Iorga » » » » vol. II 5—
N. Iorga: Les dernieres elections en Hongrie et les Roumains. (Iuin 1910) 20 fil.
La Librăria Tribunei să află de vânzare:
Convorbiri Literare à 175 + 10 fil.

I. Russu-Sirianu: La Roma, schiță din călătorie . . . . . 2—
Dr. E. Babeș: Diazoza . . . . . 3—
A. Cosciuc: Nutrirea animalelor de casă (op. premiat) 150
A. O. Maior: Bibliot. copiilor, vol. II. 160
» » » » v. III și IV. . . . . 1—

Biblioteca Lumina à 30 fil + 5 fileri
Nr. 1 Em. Gârleanu, Trei Vedenii.
Nr. 2 H. de Balzac, Călăul, traducere de A. Mândru.

Nr. 3 Ion Agârbiceanu, Prăpastia.

Dr. Vasile Suciuc profesor, Hipnotism și Spiritism. Studiu critico teologic 1 cor. 50 f.

Biblioteca Nouă à 75 fil. plus 10 fil. porto.
No. 2. Guy de Maupassant Domnișoara Fifi
No. 3. Antonio Fogazzaro. Dragostea unui rege.

No. 4 Leonid Andreev, Râsul roșu.
No. 5 Guy de Maupassant, Yvette.
No. 6 Maxim Gorki, În stepă.

Tot dela librăria noastră se mai pot procura recvizite de scris, hârtii de epistole cu prețuri foarte ieftine, precum și cărți de literatură ș. a. scrieri complete, romane, nuvele, poezii traducerii călători etc. etc.

La fiecare carte rugăm a se mai adăuga 5—10—30—20 fileri pentru porto. postal.

Comandele de cărți etc. precum și prețul lor să se adreseze către: Librăria «Tribunei» Arad str. Deák ferencz 20.

Posta Administrației.

Ioan Batuca Gaș. Mai aveți de plătit 6 cor. până la finea anului curent.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
«Tribuna» Institut tipografic, Nichin și cons.

Un candid. de avocat

cu praxă, află aplicare momentană în cancelaria mea, pe lângă condițiunile cele mai favorabile.

Dr. Enea Andrea,

advocat în

Nochrich—Ujegyház, (Szeben-m.)

Credit pe ipotecă, pe cambiu

și pentru oficianți

mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Lucza József

Chimic pentru curățitul hainelor în Szeghedin (Szeged) Laudon-u. Nr. 9.

PRIMEȘTE:
Primesc și curățirea hainelor bărbațești, femeiești, de copii și prețioși, postav de mobile, haine de doliu — mai departe primesc **curățirea penelor de pat**, cu mașina prin ce își redobândesc culoarea albă și uscătimea originală și vor fi scutite de praful. Comandele din prov. se efectuează imediat și pr.

ANUNȚ

Am obținut absolvență a cursului de abilitate, care cunoaște în cetit și scrisa română, maghiară și germană, cu soare frumoasă de mână și cu mașina, **am obținut un post de practicantă** la o bancă birou eventual la o neguțatorie. — Adresa la administrația acestei foi.

Krämer Károly

strungar

Magăraș, Apaffy-utca Nr. 2.

Primesc spre efectuare și reparare toate lucrările ce aparțin acestei branșe, și recomandă neguțătorilor dopuri pentru buți, în orice mărime, pregătite din material excelent.

Ține în depozit în abundență mare totfelul de articole pentru fumători, gherghefuri pentru lucrul de mână etc. etc.

Comandele din provincie se execută prompt și cu cea mai mare punctualitate.
 Obiecte admirabile.

Nou magazin de blănărie.

Am onoarea a aduce la cunoștința stimatului public din loc și jur că, am deschis un magazin de specialitate, ainesbortat, după cele mai moderne cerințe

în palatul contelui Nádasdy din Arad strada Fórray.

Am în depozite: șaluri și blăni pentru femei, căciuli și manșoane, apoi pentru bărbați și haine de călătorie etc. Primesc din orice ram orice lucrări noi și reparaturi, în orice timp pentru vară etc.

Scopul meu e să servesc pe clientele marfă și lucruri bune, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Cerind sprijinul on. publicului, semnez

cu distincție stimă:
Kovács Géza
 blănar.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

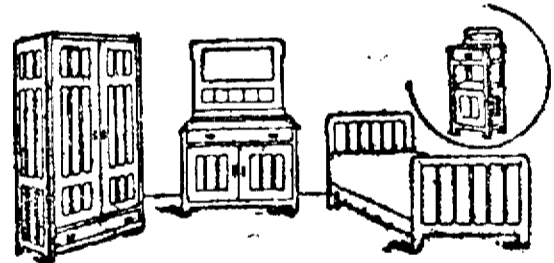
SITUAȚIUNE SUMARA

1909		1910.	
18 Iulie.		10 Iulie.	17 Iulie.
ACTIV			
121457030	86717030 Reserva metalică Aur	125434747	127134152
818849	34780000 " Trate Aur	1329925	1086037
56567698	Argint și diverse monete	65734538	65880534
31960215	Portofoliu Român și Străin	27430430	30408079
11999924	" Impr. pe ef. publice	11999924	11999924
15093086	" " " " " In cont cor.	14720535	14720535
3151121	Efectele Capital. Social	3107121	3107121
5976401	Efectele fondului de rezervă	6001378	6001478
705128	" " " amortizarea imob. și material	713727	713757
126218	Imobili	38305	138423
112127818	Mobilier și Mașini de Imprimerie	113133720	114132770
—	Cheltueli de Administrație	—	—
55616050	Deposite libere	50262771	59490937
28562769	" " & provisoriu	34722612	32017371
444202304	Conturi de valori	454629778	466831118
—	Conturi diverse, Sold.	—	—
12000000	PASIV		—
26727618	Capital	12000000	12000000
3992572	Fond de rezervă	28421362	28421362
260037880	Fondul amortizării imobilelor și material	4248750	4248750
2237648	Bilete de Bancă în circulațiune	264338430	274923750
207786	Profituri și pierderi	2341543	2341543
112127815	Dobânzi și beneficii diverse	111437	206167
—	Deposite de retras	113133720	114132770
26870985	" " " & provisoriu	—	—
44420304	Conturi diverse, sold	30028536	30556776
—	—	454629778	466831118

Scomptul 5/100. *) Dobânda 5/100.

PÁLSÁNDOR

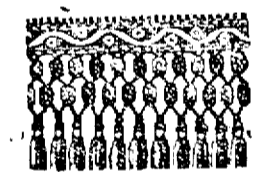
timpliar pentru edificii și mobile
 Nagyváradi, Uri-utca 49 (casa 1).

Pregătește orice lucrări din acest ram atât noi cât și reparaturi; lucrări pentru clădiri, aranjamente complete pentru școli, biserici, locuințe, biurouri etc. din material bun și uscat după model sau din combinație proprie. și Prețuri convenabile, serviciu coulant se garant.

NAGYIVÁN ANTAL găitănar

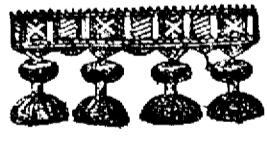
SEGHEDIN - SZEGED, Zrínyi-utca 2.

Am onoarea să aduc la cunoștința p. t. public că mi-am asortat atelierul conform cerințelor moderne și sunt în plăcuta poziție ca să pot susține concurența cu orice fabrică din capitală, îndreptându-mi

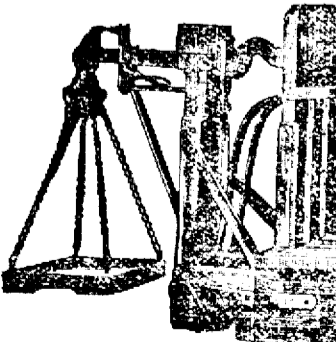
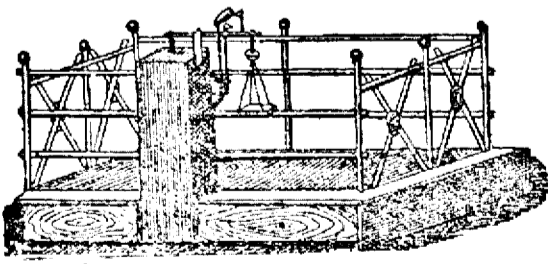
atrag atențiunea asupra: împletiturilor, ciucurilor și decorațiilor pentru mobile și prapori, de asemenea orice ciucuri, decorații, și masturigăltane pentru uniforme de cea gală în mai splendidă execuție.

Vanzătorilor li se dă rabat. Informațiuni prin scrisori la cerere se dau îndată. Comandele din provincie se execută repede și pr.

Prima fabrică de cumpene și greutăți din Brașov.

PAUL WIDMANN
 Brașov-Brassó,
 Korház-u. 62.

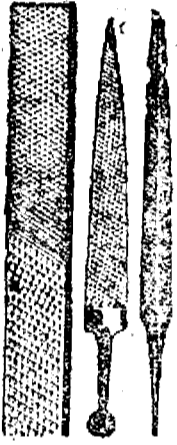

Recomandă tot-felul de: cumpene și cântare, balanse-zecimale, centimale și cumpene-pod, precum și greutăți cu prețurile cele mai moderate. - Serviciu conștițios.

Se primesc reparări și autenticări din nou.

Zinyi János atelier de pictură de sticlă
 Budapesta IV. Út 161-169.

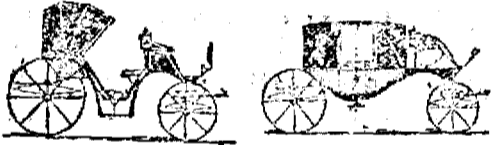
Imi las îndrăzneala a atrage aten-
 tiunea on. publico asupra atelierului
 meu de pictură de sticlă.
 Ca specialist fac geamuri de biserică,
 verande și sufragerii.
 Mai departe plumbuit de lăță, gra-
 vuri pe sticlă și rame de aramă, pic-
 cum și alte obiecte în bransa aceasta

● **STEIN MIKLÓS** ●

fabrică de tăiat pile
 Oradea mare — Nagyvárad.
 Fabrica: Damjanics-u. 30. Magazin: Teleki-u. 33.

Recomandă fierarilor și comer-
 cianților atelierul său de tăiat
 pile bine aranjat, unde se pregătesc
 pile mici și mari din oțel vărsat
 de prima calitate etc. Primește spre
 scobire pile mici și mari vechi cu
 prețuri ieftine.

Urmașul lui P. SORS
FRANZ AGNICSEK
 Temesvár-Fabric, Dreikönig-G. 30—32.

Isi recomandă atelierul său pentru ori-ce fel de
trăsuri și curelărie
 pe lângă prețurile cele mai ieftine. Ori-ce reparaturi la
 trăsuri noi și vechi se efectuează repede și prompt.

ROTH JÓZSEF

măstru de sculptură în piatră,
 — Segesvár, Sellergasse —

Recomand on p. t. public depozitul meu bogat și
 bine asortat de

Monumente de morminte,
 din diferită marmoră granit, syenit,
 labrador și piatră tare de arină, etc.

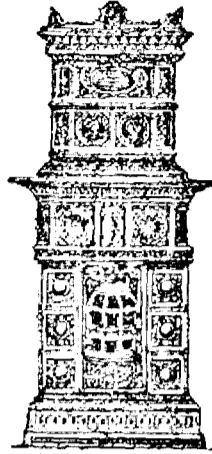
cu prețurile cele mai moderate.
 Mai departe mă recomand pentru executarea a tot
 felul de lucruri de zidărie, ce cad în bransa mea.
 Schițe și preliminare de spese stau fr. la dispoziție.

Gustav Vilhelm

prima fabrică de cup-
 toare și figuri de ghilp-
 înființată în anul 1862 și premiată în anul 1903 cu medalia de aur

Nagyszeben, Wagner-gasse Nr. 5.

Isi recomandă bogatul asortiment de
cupatoare în cele mai moderne
 culori și forme, totasemenea gravuri
 ornamentale și sculptură în execuție
 promptă și conțințioasă. Se fac tot-
 felul de reparaturi și reformări, ince-
 pând dela 10 Cor., pe lângă garanție.
 Clientela din Alba Iulia și provincie
 dorind a o câștiga pentru totdeauna, va
 avea favoruri în ce privesc prețurile, atât
 a cumpărături noi cât și la reparaturi.

Primum Institut sudungar de auritură artistică
 a lui **E. I. SPANG**

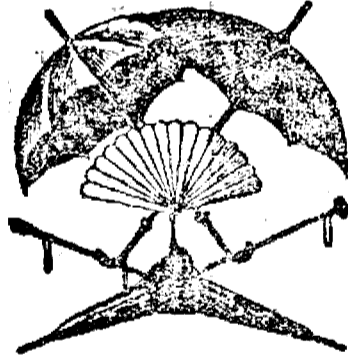
sculptor și auritor
TEMESVÁR - Erzsébetváros
 strada Templom Nr. 5.

Premiat cu diploma de onoare și cu medalia
 de aur în București, și cu alte medalii de aur
 gint la diferite expozițiuni.

Face cu prețuri moderate:

— **iconostasuri, altare**
amvoane, jertfelnicuri,

primește renovarea și aurirea iconostaselor
 vechi, altarelor, a jertfelnicilor și a am-
 voanelor, precum și a tot felul de lucrări în
 — bransa aceasta. —

Fabricație proprie.

La o haină de primăvară
 sau vară se cere
un cortel elegant
 și modern sau un
en-tout-cas,

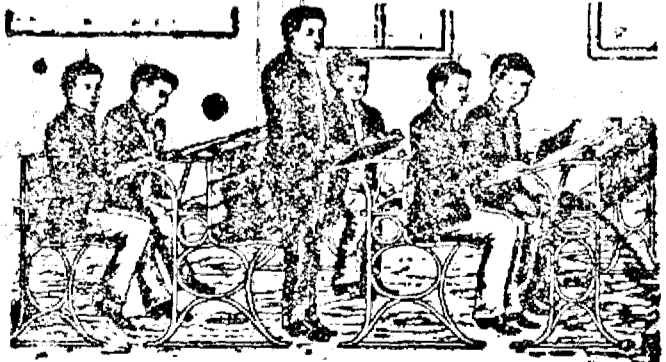
Firma:

Th. Schmidt

Sibiu (Nagyszeben) Reispargasse 7,

oferă cel mai bogat asortiment de modele admirabile și culori
 moderne frumoase, în execuție solidă, pe lângă prețurile cele
 mai ieftine. Serviciu solid. Reparaturile se fac ieftin și grabnic.

Comandă prin postă prompt.

a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune
 materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție
 rează numai de către firma

Bennhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

— Tot acolo e cancelăria și fabrica montată cu cele mai noi mașini

Cele mai mod-
 ern mobil-
 fier și ar-
 și cele mai pe-
 bănci hi-
 nice de șco-
 și mobilare
 cuintelor, ho-
 lor, spitale

MAEFER RICHARD GÉZA

lăcătar tehnic,

instalare de apeduct și canalizare în
D. strada Batthyányi Nr. 17.

rește cordoane pentru râuri, trepte
oane, vetre de fier din fier făurit.

Atelier de instalare:

de țevi pentru apeduct. Jațuri
șiros. Pissoare, spălătoare, odăi
și aranjare de orice sistem
pentru încălzire centrală. — —

NOTE! Mode de cogulare de autogen
comat cu ajutorul acetilenului sau oxi-
prin ce obiectele stricate pregătite din
fer, oțel, fier vărsat și aramă în modul
se pot repara ușor, conform scopului.

de cusut pentru trebuinte
casnice sau in-
de cea mai bună fabricație.

biciclete și
gramofoane

se pot cumpăra cu
prețuri moderate

în rate în rate favorabile la

dor Béla

de mașini de cusut
și biciclete în
Str. Honvéd Nr. 11.

— Picturi academice decorative proprii. —

dolf Gündisch pictor bisericesc și
văpsitor de chenare

Bachgasse 28. Sibiu-Nagyszeben. Bachgasse 8.

recomandă pentru împodobirea bisericilor în
stil, altare, icoane, frescuri, prapori etc., apoi
reșterea a orice fel de firme atât din lemn, tinichea
pânză, cât și cele mai frumoase firme de sticlă,
de asemenea primește renovarea și colorarea radicală
iconostasurilor, stranelor, tribunelor et. marmorarea
aurirea lor cu culori de aur veritabile, cari își
astrează fața. De-asemena se primește pe lângă
reșteri culante, restaurarea artistică a tablourilor vechi.

comandele din provincie se eșteptuies: prompt și conștiințios.

telefon Nr. 991. Telefon Nr. 991.

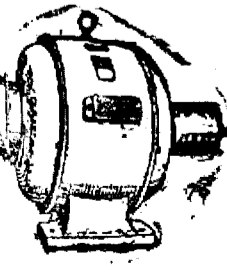
mai ieftină sursă pentru cumpărarea de motoare
— electro-dinamice e fabrica electrotehnică —

HINTERSEER és BARTH

Timișoara-Józsefváros, Rozsa utca Nr. 47.

avantagiile fabricațiilor noastre. Efect mare, bucium
cu giulele, neînsemnată consumație de curent. —

Primim repararea specială a mo-
toarelor electrice și mașinilor dy-
namice de orice fabricație. Micilor
industriași oferăm garnituri întregi
de mașini pe lângă avantajoase
condiții de plată. Prospect și pre-
țuri curente, referindu-vă la zia-
rul acesta se trimit gratis și franco.

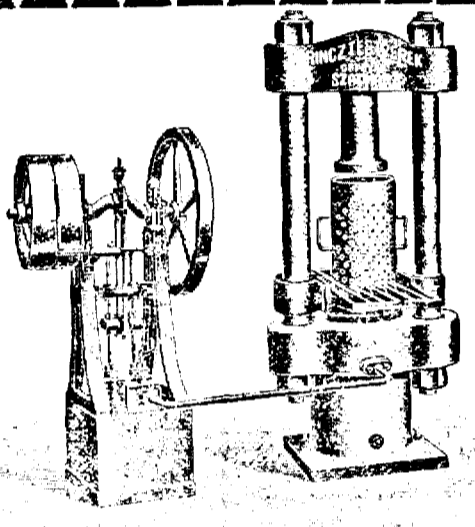
Prăvălie nouă de
ghete pentru dame și bărbați

Oradea-mare—Nagyvárad.

Colțul str. Rákoczi și Nagy Sándor. (Lângă Czillér).

Am muncit ca croitor în Budapesta și străinătate și mai în urmă am fost mai
mult timp conducător de prăvălie la renumitul pantofar F e r e n c z i din Cluj. În urma
experiențelor câștigate pregătesc neexcepționabil și cu prețuri moderate **ghete**
americane și franceze pentru bărbați, femei și băieți, mai pregătesc și **ghete ortho-
pede** conform ordinilor medicale pentru picioare bolnave, apoi **cizme elegante** (ciobote)
pentru vânători și pentru călărit. — La comanda din provincie este de ajuns trimiterea
unei ghete folosite. — Rugând binevoitorul sprijin al on. public, sunt cu distincă stimă:

PAROCZAY MÁTYÁS, pantofar.

Atelierul de mașini și pentru clădit mori

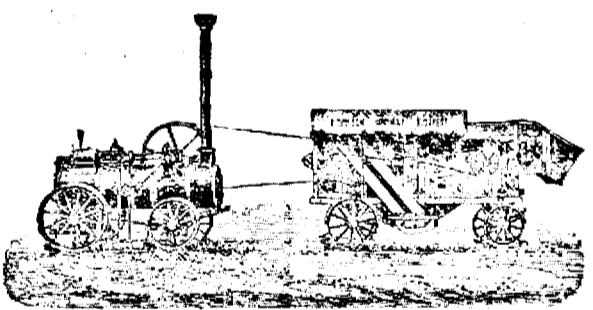
PRINCZ TESTVÉREK

din SZATMÁR.

- Pregăteșe petrine și orice mașini
- pentru stors olei, mălate cu apă
- mașini de desghiocat, sfărmat
- și prese, pe lângă asta cele mai
- exacte transmisiuni cu
- — tracție circumpețială. —
- — Instalăm mori pe tain,
- ori cu cilindre. ■ ■ ■ ■ ■

Anunțăm on. clien-
telă că avem încă **2 mașini de treierat**
cu putere de 8 cai și **2 mașini cu putere de 4 cai,**

pentru încălzit
cu pae, lemne,
sau cărbuni, pe
cari le putem
imediat pune
la dispoziția
celor cari au
lipsă de ele.

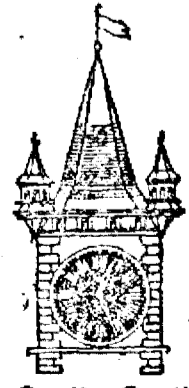

Garanție.
Condițiuni avan-
tagioase de plată. **Frații Burza, Arad, Boros**
Béni-tér 1. :

Fondată în 1885. Fondată în 1885.

Peterka Lajos

fabrică de clasornice de turn, ang. cu contract de capit. Budapesta
Budapesta IV., str. Bástya nr. 22.
— Prăvălia: V., strada Váczl nr. 57. —

Face pe lângă prețuri moderate și ga-
ranție de mai mulți ani clasornice
de turn, școli, castele și cazarme,
primește deasemenea și repararea lor.
Fiind chemat mă duc ori unde în
persoană, prospect face gratuit și trimite
porto-franco ori coi

Internat nou în Lipova-Lippa.

Se atrage atențiunea onoraților părinți că în anul școlar 1910—11 se va deschide un internat de băieți în Lipova, corespunzător întru toate cerințelor moderne, a cărui supraveghiere generală va fi încredințată directorului școalelor medii, iar supraveghierea învățământului, corpului profesorial, pe când a stării sanitare va fi încredințată medicului orășanesc.

Din cauza lipsei de spațiu în anul întâi se va primi numai un număr restrâns de elevi, din școala de comerț, civilă și primară pe lângă taxe moderate.

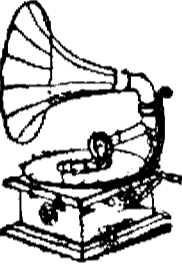
Prospecte trimite la cerere:

A Lippai Diák-Otthon Igazgatósága
Lippán.

Mașini de scris IDEAL și ERICA
Gramofone

Mașini de cusut VERITAS

(fabricație proprie) deasemenea cele mai solide părți constitutive: panglici de culoare, hârtie de copiat, ace, plăci etc. se găsesc la specialista: Barthelmie György

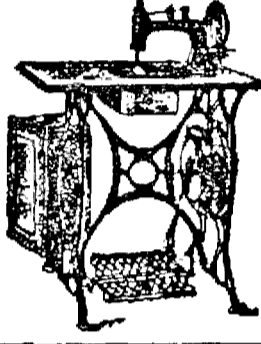

Brassó, Weisz M.-u. 23.

Cel dintâi și cel mai bine asortat atelier
— — — mecanic din Transilvania. — — —

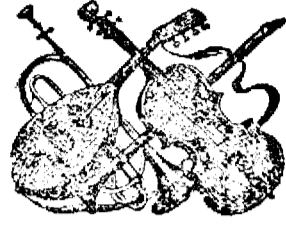
Atelier pentru reparat mașini speciale de scris, de orice sistem și fabricație, deasemenea aparate mecanice fine etc.

Școală de scris cu mașina.

Babós Béla

fabricant de instrumente muzicale
Sibiu, (Nagyseben) Piața-mică 24.

Unicul fabricant în Sibiu.
Cel mai ieftin și cel mai bun depozit de cumpărat pentru orice instrumente, precum: violine, țitere, clarinete, harmonice, și tofelul de instrumente de suflat din alamă, etc.

Cele mai bune și mai ieftine corzi de violine. Mare depozit de Gramofone în diferite mărimi, prețuri și Scala-Record. Mare asortiment de plăci pentru gramofone cu prețuri ieftine. Comandele se execută prin trimiterea banilor înainte sau pe rambursă. Reparaturile se execută artistic și cât se poate de prompt.

Primul atelier ardelenesc aranjat cu putere electrică pentru sculptura pietrelor și fabricația de pietrii monumentale

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

sculptori
lestru

Atelierul central al fabricii: Kolozsvár, Dézsma-ut.

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmură, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József-út 25.

Cancelarie Centrală:

Nagyseben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

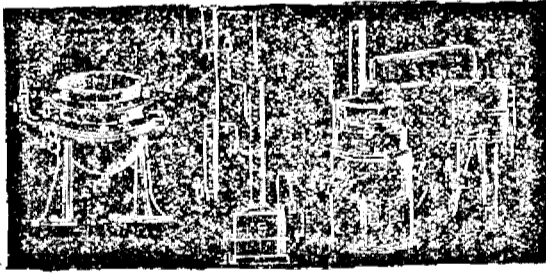

ALBERT LINDENFELD

hărăgar, Hodmezővásárhely, Toldi-u 91.

Se recomandă pentru orice lucrări în acest ram, atât noi cât și reparaturi ca, cazane pentru fier rachi, aranjamente pentru fabrici de spirt, căldări de spălat, turnătorie de alamă, tigăi, paturi compoște, piue și instalații de apeducte pe lângă prețuri conven.

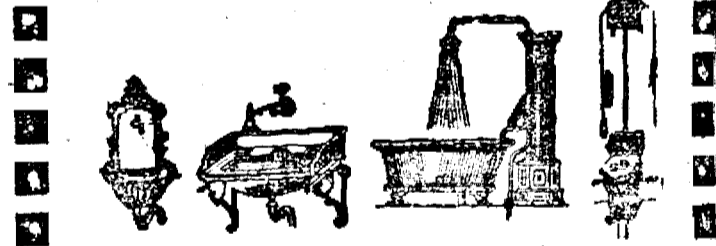
: Cumpăr aramă nefolosibilă pentru prețuri mari.

BERNACSIK JOZSEF

caldărar și specialista
list pentru apeducte

Oradea mare - Nagyvárad, Kert-u. 7.

Primește orice lucrări și reparaturi din acest ram, atât hărăgărie cât și apeducte. Recomandă atenții publicului și arhitecților, noua sa invenție brevetată și scutită contra înghețului, pentru spălarea latrinelor și invenția superioară celor asemănătoare, cari se află în circulație, pentru mecanismul ușor și aplicabil oriunde. Am fost aplicat 10 ani ca primul monter la apeductul orășanesc din Oradea mare.

LIMONATA KRISTÁLY

VÉDJEGY

ZSEBEN
HORDHATÓ

LEGOLCSÓBB

KRISTÁLYLIMONÁDE ÉS LEGJOBB
LIMONÁDE

— se poate purta în buzunar,
— e cea mai ieftină și cea mai bună limonată.

Limonată contractată în praf. Se poate foarte comod purta în buzunar. O porție 6 fileri. O cutie pentru turiști cu 12 porții 80 fileri. - Face bune servicii excursii la sporturi și militari la exerciții. Se găsește orice prăvălie de delicatose și coloniale. Discompusă orice apă dă o limonată ireproșabilă. — O pregătește — fabrica de limonată Kristály a lui —

KERTÉSZ ERNŐ

farmacist în SZABADKA, 103 Tr.